НАРОДНА АРМІЯ
28 червня, 2017
#26 (5506)

21 РІК ТОМУ БУЛА УХВАЛЕНА КОНСТИТУЦІЯ СУВЕРЕННОЇ УКРАЇНИ

ЗА НЕЇ ПРОГОЛОСУВАЛИ 315 ІЗ 393 ДЕПУТАТІВ стор. 3

2 ЛИПНЯ — ДЕНЬ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ

ПОПРИ ВСЕ — НАШ ФЛОТ МІЦНІШАЄ

ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКІ СИЛИ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ОКУПАЦІЇ КРИМУ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ ОПИНИЛИСЯ У ВКРАЙ СКЛАДНОМУ СТАНОВИЩІ. НАЦІОНАЛЬНИЙ ФЛОТ ВТРАТИВ ПОНАД ДВІ ТРЕТИНИ СВОЇХ АКТИВІВ І СПРОМОЖНОСТЕЙ. ТОМУ ВІДНОВЛЕННЯ БОЄЗДАТНОСТІ СТАЛО ГОЛОВНИМ ЗАВДАННЯМ КОМАНДУВАННЯ ВМС

стор. 12-13

ЗІРКА, ЩО НАГАДУЄ ПРО ВІДІБРАНУ ВІЙНОЮ МАМУ

Орден загиблої Катерини Носкової вручили її синові Тимофію. Зв'язківець «Кет» — перша жінка-військовослужбовець, відзначена орденом «Народний Герой України» посмертно стор. 11

НАВІЩО ЗАКОН ПРО РЕІНТЕГРАЦІЮ ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

Нинішня форма та рамки АТО не можуть дати відповіді на всі проблемні запитання, пов'язані із російською агресією стор. 5

ПРИЗОВНИКИ З ОФІЦЕРСЬКИМИ ПОГОНАМИ

Призвані офіцери запасу спочатку пройдуть тримісячні курси у профільних військових вишах Одеси, Житомира, Львова та Києва, після чого поповнять військові частини стор. 7

ЦІ ЛЮДИ МІЦНІШІ ЗА ЇХНІ ТАНКИ

Бійці 17-ї танкової пройшли найгарячіші точки Донбасу

стор. 4

АРСЕНАЛИ ТА БАЗИ ОХОРОНЯТИМУТЬ ФАХІВЦІ РЕБ, ППО ТА КІНОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

стор. 6

КУЛЯ ЗАСТРЯГЛА В ШОЛОМІ, ЯКИЙ ВЕРТОЛІТНИКУ ПОДАРУВАВ БАТЬКО-ЛЬОТЧИК

Тоді ж Мі-8, яким командував Володимир Шлюхарчук, «упіймав» 74 кулі, 24 з яких пробили кабіну екіпажу... стор. 8

УКРАЇНА ТА США НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ ПІДПИШУТЬ УГОДИ ПРО ОБОРОННУ СПІВПРАЦЮ

Президент України Петро Порошенко повідомив, що впродовж найближчих місяців очікується візит до України Міністра оборони США Джеймса Меттіса і підписання низки угод про співпрацю в оборонній сфері

Глава держави також зазначив, що активно просувається і процес надання Україні оборонної зброї. За його словами, було досягнуто домовленості про завершення підготовки угоди про постачання оборонної зброї, угоди про військово-технічну співпрацю, співпрацю в науково-дослідних розробках та багато інших напрямків. При цьому він зауважив, що без нещодавнього візиту до Сполучених Штатів укладання цих угод було б відкладене на довший період.

«Це абсолютно чіткі і конкретні угоди, безпрецедентні, які Україна ніколи не мала в наших відносинах із США», — наголосив Петро Порошенко в інтерв'ю українським телеканалам.

Глава держави окремо розповів про зустріч із очільником Пентагону. Він додав, що ця зустріч з Міністром оборони США Джеймсом Меттісом справила враження навіть емоційно: коли на сходах будівлі оборонного відомства США звучав гімн Української держави, на флагштоку майорів її прапор й у почесній варті стояли представники всіх родів військ США.

ПРОЦЕС НАДАННЯ УКРАЇНІ ОБОРОННОЇ ЗБРОЇ АКТИВНО ПРОСУВАЄТЬСЯ

«Ми почули надихаючі слова Міністра оборони США. Він сказав декілька важливих речей. Перше — ми дуже добре проінформовані про стан справ у Збройних Силах України, ми пишаємося тим, що вам вдалося зробити, і ми пишаємося вашими Збройними Силами», — розповів Президент. За його словами, Міністр оборони США також позитивно відгукнувся про діяльність начальника Генерального штабу ЗСУ Віктора Муженка.

Генерал Меттіс запевнив у тому, що буде робити все можливе для розширення оборонної співпраці, забезпечення вирішення питання про надання Україні оборонної зброї.

УКРАЇНА Й ФРАНЦІЯ НАПРАЦЮВАЛИ ПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НОРМАНДСЬКОГО ФОРМАТУ

Левову частку часу на сьогоднішніх переговорах Президента України Петра Порошенка з Президентом Франції Еммануелем Макроном було присвячено ситуації на Сході України, протидії російській агресії проти суверенної та незалежної України й ситуації в Криму. Про це глава нашої держави повідомив на спільній зустрічі з представниками ЗМІ, яка відбулась після завершення зустрічі лідерів обох країн.

Петро Порошенко сказав, що він підтримує позицію Еммануеля Макрона стосовно того, що Мінський процес має бути налаштованим на результат. «Мені дуже імпонує підхід пана Президента (Франції. — Ред.), орієнтований на результат — конкретний, практичний, без зайвих розмов. І наша домовленість, що ми покладемо на папір проекти можливих рішень Нормандського формату. Можливо, вони будуть мати й назву «Формула Макрона», але ми зможемо пред'явити суспільству план принесення миру й деокупації Сходу України. Упевнений у тому, що це є саме те, чого чекає Європа, чого чекає Україна, чого чекає світ», — наголосив Президент.

Петро Порошенко вкотре запевнив, що Україна готова неухильно виконувати всі пункти Мінських угод, зауваживши, що головною передумовою миру є виведення Росією її військ із території України, повідомляє пресслужба глави нашої держави.

Окрему увагу під час зустрічі також було приділено необхідності прискорення звільнення заручників, адже 128 українських заручників перебуває на окупованій території й понад 40 — у російських в'язницях, констатував Петро Порошенко.

Еммануель Макрон запевнив, що Франція є серйозним партнером України у вирішенні питання щодо припинення конфлікту на Сході України.

«Ми дійсно налаштовані продовжувати Мінський процес іще перед зібранням «Великої двадцятки». Ми підтримуємо ідею поновити активну співпрацю саме в Нормандському форматі присутністю та залученням ОБСЄ. Це те, що я пропонував усім сторонам», — зазначив Президент Франції.

Він підкреслив, що Франція завжди підтримувала суверенітет України саме в рамках кордонів, визнаних на міжнародному рівні. «Франція не визнає анексію Криму», — сказав він.

«Моє бажання, щоб ми могли під час нашої наступної зустрічі в Нормандському форматі дійсно запропонувати цілу серію нових умов для того, щоб з усіх сторін знайти конкретні рішення для виходу з кризи. Франція залишається разом із Німеччиною надзвичайно залученою в цей процес і саме наполягає на розвитку цих угод та на їх виконанні. Ми не хочемо, щоб ці дискусії завершилися безрезультатно», — заявив Еммануель Макрон.

Він акцентував увагу на тому, що прогрес у процесі врегулювання ситуації на Сході України можливий тільки за умови зусиль усіх учасників Мінського процесу. Президент Франції висловив переконання, що процес і надалі має базуватися на Мінських угодах. «Я думаю, що ми маємо кілька місяців, щоб у рамках цих угод досягти успіху. Я розумію, що для декого це, можливо, неідеальний формат, але поки що я не бачив кращих пропозицій», — сказав Президент Франції.

«В ОБОРОННОМУ ЗАМОВЛЕННІ НА 2018 РІК МАЄ БУТИ ПЕРЕДБАЧЕНО ПОСТАЧАННЯ ТАНКІВ «ОПЛОТ» ДЛЯ ЗСУ»

Про це заявив Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олександр Турчинов під час ознайомлення з виробництвом бронетехніки на ДП «Завод ім. В. О. Малишева» в Харкові.

Секретар РНБО України зазначив, що в новому Державному оборонному замовленні на 2018 рік обов'язково має бути передбачено постачання танків «Оплот» у Збройні Сили України. «Сьогодні на заводі виробляють усю лінійку українських танків, зокрема й найкращий вітчизняний танк «Оплот», який через його велику вартість виробляють лише за експортними контрактами. Ці танки мають бути на озброєнні українських військ, щоб надійно захищати нашу країну», — сказав він.

«Підприємство, яке до 2014 року вважали безперспективним і яке планували розібрати на брухт, працює й знову стає флагманом української оборонної промисловості», — зазначив Олександр Турчинов. Секретар РНБО України наголосив на важливості інвестування у виробництво та на пошуку ресурсів, що дасть змогу оснастити завод новим обладнанням, сказано на сайті РНБОУ.

Олександр Турчинов побував на ДП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування ім. О. О. Морозова» й повідомив, що в конструкторському бюро нині в закритому режимі «розробляють нове покоління зброї».

ГЕНЕРАЛ АРМІЇ УКРАЇНИ СТЕПАН ПОЛТОРАК:

«МИ ВИВЧАЄМО МОЖЛИВОСТІ РОЗШИРЕННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ УГРУПОВАННЯ ВІЙСЬК НА ПІВДНІ ОДЕЩИНИ»

Про це під час робочої поїздки до Одеського гарнізону заявив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

— Попереднім воєнно-політичним керівництвом приймалися рішення, внаслідок яких у нас практично не залишилося військових частин у цьому регіоні. У наших планах збільшити це угруповання, створити інфраструктуру та необхідну матеріально-технічну базу. Вже сьогодні в нас є військова частина у Болграді, сформовано військові частини в Сараті, буде розгорнуто військову комендатуру в Арцизі, — сказав Міністр оборони.

— Там, де армія, там — розвиток регіону. Та перш за все це запорука безпеки та територіальної цілісності нашої країни, — наголосив генерал армії України Степан Полторак.

ПРИЙНЯТО РІШЕННЯ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ АРЦИЗЬКОГО АЕРОДРОМУ

Про це повідомив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак, перебуваючи з робочою поїздкою в Арцизі Одеської області.

— Зараз нам необхідний цей аеродром. Колись потужний аеродром тривалий час не використовувався, а тому потребує капітального відновлення, — зазначив він.

Очільник оборонного відомства повідомив, що поставлено завдання щодо підготовки проектної документації та експертної оцінки необхідних обсягів роботи.

— Проектування розпочнеться вже найближчим часом, а з наступного року почнемо практичні заходи з відновлення, — повідомив Міністр оборони України.

Генерал армії України Степан Полторак зазначив, що місцеве населення позитивно ставиться до створення та базування в їхніх містах військових частин у майбутньому.

— Приємно, що маємо підтримку громадськості та представників органів місцевої влади в цьому питанні, — зазначив Міністр оборони України.

ЖИТОМИРСЬКІ ДЕСАНТНИКИ ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ РЕАКТИВНОЇ АРТИЛЕРІЇ ПРОВЕЛИ СТРІЛЬБИ З РСЗВ БМ-21 «ГРАД» З ПОРОМНОЇ ПЕРЕПРАВИ

У ході тактичних навчань з бойовою стрільбою 95-ї окремої десантно-штурмової бригади ВДВ під час форсування Дніпра на поромі із комплекту понтонно-мостового парку підрозділ реактивної артилерії завдав вогневе ураження умовному противнику з реактивних систем залпового вогню БМ-21 «Град».

За сценарієм навчань, реактивний артилерійський взвод зупинив висування противника на заздалегідь підготовлені рубежі. Цим реактивники забезпечили успішні дії передового загону річкового десанту під час форсування водної перешкоди.

Успіх завдання залежав від професійного рівня підготовки артилеристів, вишколу понтонерів та застосування новітніх навігаційних засобів.

Тактичні навчання проводилися у взаємодії з підрозділами оперативного забезпечення Збройних Сил України та армійської авіації.

Керівник навчань — командувач Високомобільних десантних військ Збройних Сил України, Герой України генерал-лейтенант Михайло Забродський зазначив, що такий спосіб ведення вогню застосовувався ще під час Другої світової війни, проте в історії реактивної артилерії ЗС України це вперше, повідомила прес-служба Командування ВДВ ЗС України.

21 РІК ТОМУ БУЛА УХВАЛЕНА КОНСТИТУЦІЯ СУВЕРЕННОЇ УКРАЇНИ

ЗА НЕЇ ПРОГОЛОСУВАЛИ 315 ІЗ 393 ДЕПУТАТІВ

Із проголошенням Україною незалежності народні депутати почали вносити зміни і доповнення до Основного Закону країни.

— Але незабаром стало зрозуміло, що нашій державі потрібна нова Конституція, — говорить Роман Круцик, колишній народний депутат, який брав участь у її прийнятті. — Ця робота почалася вже у 1992 році, а 8 червня 1995-го між парламентом і Президентом України укладено Конституційний договір, згідно з яким нову Конституцію потрібно було ухвалити до 8 червня 1996 року.

Створили і конституційну комісію, яку очолили тодішній Президент України Леонід Кучма і голова парламенту Олександр Мороз. Сьогодні мало хто пам'ятає, що окремі її члени виступали за Україну з двопалатним парламентом і занадто сильною президентською вертикаллю, а також за обмеження автономії Криму. Та не так сталося, як гадалося: ідею двопалатного парламенту у Верховній Раді підтримали лише 72 депутати, а повноваження Президента вирішили послабити, зберігши так звані противаги. За спогадами учасників конституційного процесу, він проходив дуже важко: мова, символіка, приватна власність і Крим — статті, що викликали найбільше суперечок.

Ось як згадує ті події один із авторів Конституції Віктор Мусіяка:

— Майже 180 депутатів Ради були «ліві» — комуністи, соціалісти й селяни, які прийшли ще за радянських часів, і багато з них вірили в ті ідеї. Саме за їхній рахунок нам потрібно було набрати 300 голосів за Конституцію.

Уранці 27 червня ми розділилися на кілька груп, що готували текст, який був би прийнятним і для «лівих», і для «правих». Тоді постало питання: як бути з приватною власністю? Ми написали у статті 41: «Право приватної власності — недоторканне», до чого і я мав відношення, згадавши 544-ту статтю Кодексу Наполеона. Доводилося не лише вести перемовини через «ліві» ідеї, а й, наприклад, порушувати питання Криму, щодо якого ми заклали цікаву формулу: Конституція автономної республіки затверджується не менш ніж половиною складу Ради.

З комуністами дійшли згоди, що український народ як політична нація — це громадяни України всіх національностей. Навіть у преамбулі записали формулу: «керуючись власною совістю, відчуваючи відповідальність перед Богом». «Ліві» на це погодилися.

Процес розвивався повільно, але врешті-решт ми дійшли згоди.

ЯК ЦЕ БУЛО

Каменем спотикання стало ухвалення статті, яка визначала державний статус української мови. Один із комуністів-депутатів, відстоюючи свою позицію, наполягав: «Не можна так поспішати, надаючи українській мові статус державної. Треба зачекати років 10–20».

Під час голосування за статті Конституції, які викликали у залі найбільший резонанс, доходило до бійок та зривів засідань.

Україна була останньою з колишніх радянських республік, яка ухвалила нову Конституцію.

28 червня 1996 року, 9.30 ранку. Вкотре відбувається чергове голосування. Його результат приголомшує: із 393 парламентаріїв, присутніх у залі, 315 проголосували «за», 36 — «проти», 12 — «утрималось», 30 — «не голосували». Конституція ухвалена!..

Один із творців американської конституції 1787 року Джеймс Медісон писав: «Накопичення всієї влади — законодавчої, виконавчої і судової — в одних руках часто призводить до трагедії». Історія, і наша також неодноразово підтверджувала правдивість цих слів: коли б Янукович не повернув «стару» Конституцію, він не зміг би зосередити всю владу у власних руках. До чого це призвело — всім добре відомо…

ІДЕЮ ДВОПАЛАТНОГО ПАРЛАМЕНТУ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ПІДТРИМАЛИ ЛИШЕ 72 ДЕПУТАТИ, А ПОВНОВАЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА ВИРІШИЛИ ПОСЛАБИТИ, ЗБЕРІГШИ ТАК ЗВАНІ ПРОТИВАГИ

Намагання убезпечитися від повторення подібних прецедентів змусило український парламент, Президента повернутися до Конституції 2004 року, згідно з якою Україна є державою з парламентсько-президентською формою правління. У порівнянні з Основним Законом 1996 року Президент України має значно менше повноважень і менший контроль над виконавчою владою, тобто урядом і місцевими органами самоврядування. Натомість зросла роль Верховної Ради, прозорість у призначенні вищих посадових осіб держави, вирішенні різних проблем. Наприклад, відтепер парламент формує більшу частину Кабінету Міністрів, створює коаліцію депутатських фракцій за участю позафракційних народних депутатів.

Утім, і цей Основний Закон зазнав певних змін (зокрема щодо децентралізації влади), згідно з якими місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування отримали більше повноважень для вирішення проблем. Тепер до їх бюджетів поступає більше коштів, які вони можуть витрачати на розвиток міст, сіл і регіонів.

КОНСТИТУЦІЯ ПИЛИПА ОРЛИКА ЗАКЛАЛА ПРИНЦИПИ ДЕМОКРАТИЧНОГО ПРАВЛІННЯ

Вона, зокрема, передбачала створення суверенної Української держави, обмежувала владу гетьмана і давала широкі повноваження Генеральній Раді, яка виконувала роль парламенту.

Після поразки в битві під Полтавою гетьман Іван Мазепа зі своїм найближчим оточенням опинився за межами України. Не витримавши великих потрясінь, невдовзі він помер.

У квітні 1710 року обрали нового гетьмана — Пилипа Орлика та було укладено договір між гетьманом Війська Запорозького, старшиною і козацтвом, який сьогодні прийнято називати Конституцією Пилипа Орлика.

Перший параграф цього документа визначав православ'я панівною релігією, а другий — затверджував кордони держави, визначені Зборівським договором 1649 року і зобов'язував гетьмана оберігати територіальну цілісність країни.

Основний зміст Конституції Пилипа Орлика: Україна — суверенна держава, територія якої складається з Чернігівського, Київського та Брацлавського воєводств, а влада поділяється на три гілки: законодавчу, виконавчу (гетьман і генеральна старшина) та судову (Генеральний Суд). Законодавча влада надавалася Генеральній Раді, що виконувала роль парламенту. Працювати їй належало тричі на рік — у січні (на Різдво Христове), квітні (на Великдень) та жовтні (на Покрову). Законодавці повинні були розглядати питання, що стосувалися безпеки держави, соціального захисту людей тощо, а також заслуховувати звіти гетьмана, питання про недовіру йому й обирати генеральну старшину.

Найвищу виконавчу владу мав гетьман, влада якого була довічною. У період між сесійними зборами Генеральної Ради він повинен був виконувати її повноваження. При цьому його владні повноваження були обмежені. Він, наприклад, не мав права розпоряджатися державним скарбом та землями, проводити власну кадрову політику, вести самостійну зовнішню політику. Значна увага приділялася соціальному захисту найнезахищеніших верств населення, зокрема, козацьких удів та сиріт — вони звільнялися від податків і повинностей.

Усі важливі державні справи гетьман мав попередньо узгоджувати: «на власний розсуд нiщо не повинно ні починатися, ні вирішуватися, ні здійснюватися». Суд мав діяти незалежно, оскільки гетьман: «не повинен карати сам із власної ініціативи і помсти, але таке правопорушення — умисне й випадкове — має підлягати (розгляду) Генерального Суду, який і повинен винести рішення не поблажливе й не лицемірне, а таке, якому кожен мусить підкоритися, як переможений законом».

На думку українських та закордонних істориків, експертів-правників, Конституція Пилипа Орлика була написана під впливом ідей західноєвропейського парламентаризму і закладала головні принципи республіканської форми правління.

На жаль, вона не була реалізована, оскільки ні Пилипу Орлику, ні його найближчому оточенню не судилося повернутися на рідну землю. Для того, щоб Україна стала суверенною державою і змогла ухвалити демократичну Конституцію, знадобилося понад 300 років…

Матеріали сторінки підготував Сергій ЗЯТЬЄВ

Танки 17-ї отбр в районі АТО

Кавалер ордена Богдана Хмельницького III ступеня, командир батальйону майор Михайло Сидоренко

Кавалер ордена Богдана Хмельницького III ступеня, заступник командира батальйону капітан Віталій Левковський

ЦІ ЛЮДИ МІЦНІШІ ЗА ЇХНІ ТАНКИ

БІЙЦІ 17-Ї ТАНКОВОЇ ПРОЙШЛИ НАЙГАРЯЧІШІ ТОЧКИ ДОНБАСУ

Після оголошення третьої хвилі мобілізації до військового містечка 17-ї танкової з'їхалося чимало людей і не лише з Кривого Рогу. Тут були чоловіки з Дніпропетровська, Нікополя, Павлограда та багатьох інших міст та сіл України — інженери, сантехніки, менеджери з продажів, фермери, залізничники…

Командир роти капітан Олег Яковенко пригадує: «Жодних вагань — іти чи не йти — не було. Це ж наша земля, і козаки її завжди боронили від ворожої навали. Пам'ятаю, як уперше прийшов до частини. Підійшов до величезного ангара, де видавали однострої, берці, ремені… Виходжу, бачу юнака в камуфляжі. Він питає: «Ви хто?» Відповідаю, що старший лейтенант запасу. «От і добре, будете в мене взводним». Я закінчив цивільний виш, там була військова кафедра, і це був мій єдиний військовий «досвід».

Цим молодим чоловіком був командир роти капітан Максим Кітугин, майбутній герой Дебальцевого, майбутній начштабу і орденоносець. Але про це ще ніхто з тих, хто влітку 2014 року отримував зброю, знаряддя, форму, знайомився з майбутніми друзями (та ні, більше, ніж друзями — побратимами), не знав.

Старший лейтенант Олексій Чабан до війни працював на землі, був фермером. Він, дещо ніяковіючи, каже: «Не піти на фронт не міг. У перші дві хвилі мені відмовили, але на третю взяли».

Комбат першого батальйону полковник Юрій Лакша — досвідчений військовий, закінчив Ташкентське танкове училище, потім — академію, за його плечима — роки служби, тривале відрядження до Іраку. 2014-го він був уже цивільною людиною. Але в академії він навчався разом із… комбригом Олександром Тарнавським.

— Сиджу вдома. Дзвінок. «Я з бригадою йду на війну. Ти зі мною?» Ну і що я мав йому відповісти? Звичайно, пішов. Прийняв батальйон…

Це був дуже важливий момент — люди не могли залишатися осторонь війни, не протистояти російській агресії. До сталевих лав пліч-о-пліч ставали люди різного віку, різних верств суспільства.

Техніку отримували, м'яко кажучи, в різному стані. На базі зберігання в Артемівську (Бахмут) було чимало техніки, по суті — майже брухт. Багато танків не могли навіть зрушити з місця, інші не стріляли… Втім у «золотих» руках механіків машини оживали, і роти виходили в пункти призначення, де займали оборону.

Два танки двох Олексіїв — Чабана та Осташевського — зайняли позиції на Дебальцівському виступі поблизу Троїцького на початку вересня. Буквально в перші ж години перебування на місці їх «накрили» — такий собі своєрідний «привіт від іхтамнетів». На щастя, ані машини, ані люди не постраждали.

Продовження.
Початок у номері за 22 червня 2017 року

Стало ясно, що треба провести розвідку. Тим більше, що місцеві мешканці казали про майбутній наступ бойовиків.

Розвідку вирішили здійснити силами одного з екіпажів. Олексій Чабан пригадує, що вагався — їхати чи не їхати, а екіпаж у складі командира Олексія Осташевського, навідника Костянтина Ткачука і механіка-водія Василя Денисюка вже завів двигун і рушив з місця.

Характерний гул танкового мотора затих десь у напрямку Брянки. Зв'язку з танком не було. Потім долетів звук пострілу з танкової гармати, потім ще один. Щось задиміло біля обрію. Було чути кулеметні черги…

Мабуть, недарма кажуть, що найтяжче на війні — чекати. Вечоріло, жодних звісток від екіпажу… На обрії щось диміло, щось гуркотіло. На пошуки танкістів виїхав на своєму «бусику» начальник розвідки бригади. Повернулися вони наступного дня. Танк був майже чорний, у кіптяві, посічений осколками. Конвеєр порожній, патронні короби теж.

З'ясувалося, що відчайдухи, а це був наймолодший за віком екіпаж у бригаді, пройшли по тилах рашистів майже 20 кілометрів, навели жаху в Стаханові (Кадіївці), дійшли до Брянки. Що вони там чинили, достеменно не відомо, але наступного дня ворогу було не до наступу. Він ще рахував втрати. Так починалася нова хвиля війни на північ від Дебальцевого.

На півдні, у секторі М, обстановка була дещо іншою. Там воювали танкісти 2-го батальйону 17-ї танкової підполковника Олександра Хавренка. Як пригадує майор Михайло Сидоренко, висування на передову відбулося на початку вересня. Тоді були і страх, і невпевненість у своїх силах. Адже раніше воювали лише на картах, досвіду реальних бойових дій не мали. До того ж місцеві мешканці активно допомагали бойовикам. Так, при спробі наступу в напрямку Новоазовська наші потрапили в заздалегідь підготовлену танкову засідку.

Щойно зайшли в Комінтернове, мінометна батарея навіть не встигла розгорнутися, як її накрили щільним вогнем. Приблизно о 16 годині 7 вересня почався обстріл українських позицій з чотирьох 120-мм мінометів і двох установок «Град». Командир батальйону Олександр Хавренко майже миттєво зорієнтувався в ситуації. Вивів танк і вогнем спочатку придушив ворожі міномети, а потім під його командуванням ще три танки остаточно зупинили атаку рашистів. При цьому командир особисто коригував вогонь. Тоді всі танкісти залишилися живі. П'ятьох поранило, але батальйон зберіг боєздатність і продовжив виконувати бойові завдання.

Загалом у тих боях підбили вісім наших танків — майже роту. Довелося відійти до Павлополя і там утримувати міст. Так була створена лінія фронту — від узбережжя, через 14-й блокпост, 12-й, 13-й і до Павлополя. Оборону тримали до літа 2015-го, і дуже активно. Саме там діяв танк, який бойовики назвали «Чорна пантера». Чутки були жахливі: «У «укров» єсть танк, который появляется ниоткуда, очень быстро стрєляєт і ісчєзаєт».

Насправді то був звичайний танк з незвичайним екіпажем. Навідник-оператор стріляв дуже швидко і дуже влучно, застосовуючи певні прилади. Використовували й тактичну новинку — схему «штани»: виїхав з одного боку, «насипав», від'їхав у інший бік. Саме тому і наводив на ворога такий жах.

Щоправда, коли зайшла мова про виплату грошових винагород за знищену ворожу техніку, то почали вимагати фотофіксацію...

…Рота капітана Віталія Левковського була відряджена на підсилення в район донецького аеропорту. Чотири екіпажі мали зайти в ДАП. Під Нетайловим потрапили в засідку, і один танк не пройшов, а решта через Мар'їнку та Красногорівку зайшли у Піски з боку Оленівки.

Віталій Левковський пригадує той день і обличчя його кам'яніє: «27 вересня прийшло розпорядження прямувати на посилення в ДАП. В обід зайшли. 28-го зранку від «Редуту» надійшла команда: «З боку пожежки чути гул танка, виїдь подивитися!» Сідаю в машину, потихеньку рухаюся вздовж стіни. Несподівано побачив російський Т-72. Зорієнтував навідника, але росіяни вже були готові відкрити вогонь — дорога добре проглядалася. Перший постріл був за ними, і вони схибили. Потім вдарили ми — вибух, курява… Ми хотіли відійти назад, але не встигли: там, як виявилося, стояв ще один ворожий танк — і він вистрелив. Снаряд влучив у правий борт, в надгусеничну полку, майже в погон башти. Струснуло добряче... Танк заглух. Поки завелися, вони встигли вистрілити ще раз. Цей постріл був страшним. Снаряд влучив правіше триплекса механіка-водія, кумулятивний струмінь пропалив броню, механіку відірвало голову. Мене опалило. Як не здетонували снаряди, не знаю, то диво якесь. Двигун загорівся, але спрацювала система ППО, пожежу загасили. Я не знав, що механік загинув, кричу йому: «Денисе, Денисе!» Поряд розривається третій снаряд... Я його вже дочекався, щоб під розрив не вилазити. Кричу навіднику: «До машини!» — і прожогом у будівлю пожежки. Вийшов по рації на «Редута», сказав, що танк підбитий і потрібна допомога. Підійшли наші танки, Женя Межевікін там був... Він одразу підпалив російський Т-72, потім підбили Т-64, але той все ж відповз. Коротко кажучи, нас витягли. Бій був довгий і важкий — з 9-ї ранку до півночі».

Другий екіпаж на танку «Барсик» під командою старшого лейтенанта Іллі Грунскіса воював у ДАПі до кінця осені. Це саме він роздовбав у донецькому аеропорту склад боєприпасів. Про цей епізод механік-водій сержант Сергій Притула розповідає коротко:

— Ми спочатку два кумулятивні поклали, потім чотири фугаси. Рвонуло так, що рашисти передавали, ніби ми ракетою вдарили. «Точка-У»! Бої були страшні. Тоді багато наших хлопців дістали поранення, багато загинуло…

(Далі буде)

Олександр ШУЛЬМАН

НАВІЩО ЗАКОН ПРО РЕІНТЕГРАЦІЮ ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ

НИНІШНЯ ФОРМА ТА РАМКИ АТО НЕ МОЖУТЬ ДАТИ ВІДПОВІДІ НА ВСІ ПРОБЛЕМНІ ЗАПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ РОСІЙСЬКОЮ АГРЕСІЄЮ

Нещодавно Секретар Ради національної безпеки і оборони (РНБО) України Олександр Турчинов заявив про необхідність переформатування антитерористичної операції (АТО) і створення нових інструментів, які дозволять ефективно захищати Україну в умовах гібридної війни, розв'язаної Росією проти нашої країни. За його словами, за три роки воєнні дії на Донбасі як за тривалістю, так і за масштабами переросли формат АТО. Окрім того, Олександр Турчинов заявив, що це завдання передбачається виконувати через ухвалення в парламенті спеціального уточненого Закону України «Про відновлення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями Донецької і Луганської областей». Секретар РНБО також повідомив, що відповідний законопроект у доопрацьованому вигляді буде найближчим часом поданий Президенту країни

Застосування ЗС України має відбуватися у межах закону

Ця досить несподівана для вітчизняного суспільства заява Секретаря РНБОУ збурила експертне та політичне середовища не тільки в нашій країні, а й за кордоном, набула широкого розголосу та викликала жваві коментарі. Воно й не дивно, адже збройне протистояння на Донбасі, яке триває вже четвертий рік, причому саме в режимі АТО, почало ставати таким собі «застиглим» і «безальтернативним» способом повсякденного життя нашої країни. Українці почали вже звикати до того, що «…десь на Сході країни точиться війна» і цій проблемі навряд чи найближчим часом «знайдеться гідне для нашої держави розв'язання». І тут раптом — доволі несподівана заява Олександра Турчинова з цього приводу.

Зрозуміло, що в багатьох наших громадян тут же виникло чимало запитань, бо побачили в цій заяві Секретаря РНБО України якісь «окреслені» перспективи різкого нарощування інтенсивності бойових дій у зоні конфлікту або рішення воєнно-політичного керівництва країни перейти до його «силового розв'язання» на Донбасі (у зв'язку із цим згадується «хорватський сценарій»). Більше того, чимало експертів (переважно з опозиційного кола) одразу поспішили визнати цю заяву підготовкою влади до введення у країні воєнного стану і прагненням у такий спосіб нібито зірвати вибори.

Але що ж насправді мав на увазі Олександр Турчинов, анонсуючи досить серйозні зміни у форматі протистояння гібридним зазіханням «братських та мирних шахтарів і металургів Донбасу»?

На думку народного депутата України, координатора групи «Інформаційний спротив» Дмитра Тимчука, який бере безпосередню участь в роботі над вищезазначеним законопроектом, зміна формату протидії «братській» агресії Кремля назріла вже давно:

— Головним військовим інструментом протидії російській агресії на сьогоднішній день де-факто є все ж таки армія, хоча на початку збройного протистояння, коли йшлося про захоплення об'єктів і звільнення заручників, на першому плані були саме антитерористичні сили та засоби СБУ і МВС. Відповідно, вже почавши АТО, Україна підводила законодавчу базу під ті реалії, що були на Донбасі. І було ухвалено відповідне положення «Про АТО», де прописана й роль ЗС України. Робилося це для того, щоб розширити участь наявних збройних формувань в операції на Донбасі, адже ворог дуже скоро перейшов від застосування окремих диверсійних загонів до масштабної збройної агресії — з танками, артилерією та іншим важким озброєнням. Однак у відповідності до законодавчого визначення поняття АТО армія в ній не могла бути основним інструментом. За законодавством, всім цим де-юре керувала і продовжує керувати СБУ. І цей момент викликав і продовжує викликати низку питань правового характеру.

ТЕРМІН «АТО» ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТОГО, ЩО НИНІ ВІДБУВАЄТЬСЯ НА ДОНБАСІ, ВУЗЬКИЙ

Окрім того, за словами народного депутата, члена Комітету ВР України з питань національної безпеки і оборони Дмитра Тимчука, нинішня форма та рамки АТО не можуть дати відповіді на всі проблемні запитання, пов'язані із російською агресією, насамперед у площині повсякденного життя людей і країни. Наприклад, гостро стоїть питання про відносини з окупованими районами Донбасу: вирішення соціальних проблем, торгово-економічні взаємини. Якщо юридично ми називаємо захоплення Донбасу окупацією, то нам треба назвати окупанта і чітко задекларувати його відповідальність за окуповані території згідно з міжнародним правом, а не вбачати в цих територіях якісь малозрозумілі і закамуфльовані ОРДЛО.

Фактично ми стикаємося з тим, що Росія гібридною війною створює серйозні проблеми для нашого законодавства в соціально-економічній сфері та в багатьох інших. Нинішнє законодавство України просто не передбачає низки аспектів гібридної війни, яку веде проти нас Росія: дипломатичного, торговельно-економічного, інформаційного тощо. Все це випадає з правового поля України.

У питанні застосування в цьому гібридному протиборстві Збройних Сил України у форматі АТО також є певні недоречності.

— Ми повинні створити всі законодавчі передумови для того, щоб бойові дії проти російської агресії проводилися і регламентувалися у правовому полі, — пояснює Дмитро Тимчук

І дійсно, термін «АТО» для визначення того, що нині відбувається на Донбасі, вкрай вузький. А між тим реальний або гіпотетичний масштаб агресії Росії проти нашої країни передбачає можливість у будь-який момент задіяти всі доступні для захисту України ресурси, насамперед вітчизняне військо. До того ж сама операція на Донбасі, як би ми не старалися, переросла формат АТО. Ну де ви бачили терористів із десятками артилерійських стволів, важких реактивних систем залпового вогню і сотнями танків? Це вже регулярні окупаційні формування армійського типу.

Що стосується можливого введення воєнного стану на території України після ухвалення вищезазначеного закону, то думка Дмитра Тимчука з цього приводу достатньо логічна і обґрунтована:

— Це інструмент полегшення для війська ведення бойових дій, а не сам інструмент ведення бойових дій… Воєнний стан сам по собі не визначає, як і де застосовуються Збройні Сили України. Він визначає виключно правовий режим для зміни або перепідпорядкування низки державних структур і обмеження деяких свобод громадян на території всієї країни або на окремих територіях, де власне ведуться бойові дії. Наприклад, формування військових адміністрацій, запровадження комендантської години, а також проведення мобілізації у спрощеному порядку. Не треба наперед вбачати в цьому злу волю або якісь підступні плани влади…

Тож, узагальнюючи, можемо констатувати: нинішні проблемні моменти так званої АТО необхідно найближчим часом скорегувати. Це очевидно. І насамперед зробити це на законодавчому рівні, щоб привести наші сили та засоби у відповідність до реалій протидії гібридній війні, яку розв'язав проти України Кремль.

Костянтин МАШОВЕЦЬ

Президент Петро Порошенко в цьому контексті наголошує на важливості забезпечення українських військових всіма можливостями для протидії російській агресії.

Глава держави зазначив, що доручив розробити законопроект щодо реінтеграції Донбасу, який передбачатиме низку заходів із повернення окупованих територій України.

Президент наголосив, що ключовою позицією є реінтеграція цих територій, а не їхнє відвоювання. Законопроект базується на умовах, які закріплені у Мінських домовленостях. Разом із підготовкою законопроекту будуть продовжені політико-дипломатичні зусилля, які вже дали результат.

Своєю чергою 19 червня 2017 року заступник голови Верховної Ради Ірина Геращенко повідомила на своїй сторінці у Facebook, що робоча група з доопрацювання законопроекту за участю керівників фракцій коаліції, депутатів (які активно працюють над проблематикою захисту національної безпеки і оборони, а також деокупації Донбасу), секретаря РНБО Олександра Турчинова і радників Президента майже закінчила його обговорення.

Заступник голови Верховної Ради також зазначила, що згідно із законопроектом Україна залишається відданою політико-дипломатичному шляху припинення війни на Донбасі, «…при цьому ми боремося за деокупацію і повернення територій».

Мобільна зенітна група на одному з арсеналів Повітряних Сил

Собака знайшов закладену в автомобіль вибухівку

АРСЕНАЛИ ТА БАЗИ ОХОРОНЯТИМУТЬ ФАХІВЦІ РЕБ, ППО ТА КІНОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

НАРАЗІ ОСОБОВИЙ СКЛАД ТРЕНУЄТЬСЯ ПРОТИДІЯТИ ДИВЕРСІЙНИМ НАПАДАМ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВОРОГОМ БЕЗПІЛОТНИКІВ

Після пожежі на артскладах в Балаклії, що на Харківщині, Україною прокотилась хвиля перевірок та інспекцій. Без уваги не залишився жоден арсенал. Експерти вивчали організацію охорони, зберігання боєприпасів і роботу протипожежних підрозділів та визначалися із комплексом заходів, які б найбільш ефективно сприяли убезпеченню аресеналів. У Командуванні Повітряних Сил зазначають, що нововведення доводиться впроваджувати в терміновому порядку

— Ми детально розібрали на фрагменти та проаналізували подію, що трапилася на Харківщині. Тож уже до кінця року до охорони та оборони складів, баз та арсеналів долучимо фахівців РЕБ (радіоелектронної боротьби) для боротьби з БПЛА, оперативного чергового з протиповітряної оборони, який буде обмінюватися інформацією про повітряну обстановку з підрозділами ППО, та кінологічну службу. Щоб усе це запрацювало злагоджено та ефективно на всіх об’єктах, ми зараз проводимо інструкторсько-методичні заняття з особовим складом, де тренуємося протидіяти диверсійним нападам із застосуванням ворогом безпілотників, — говорить заступник командувача Повітряних Сил з логістики генерал-майор Віктор Кириченко.

Практика показала, що найефективніше протидіють БПЛА засоби радіоелектронної боротьби. Відповідно до рішення начальника Генерального штабу — Головнокомандувача ЗС України до кінця 2017 року кожен арсенал мають захищати фахівці РЕБ. Більше того, вже зараз закуповуються спеціальні станції радіоелектронної боротьби, здатні ефективно протистояти безпілотникам. Кошти на закупівлю вже є.

ПРАКТИКА ПОКАЗАЛА, ЩО НАЙЕФЕКТИВНІШЕ ПРОТИДІЮТЬ БПЛА ЗАСОБИ РЕБ. ЗАРАЗ ЗАКУПОВУЮТЬСЯ СПЕЦІАЛЬНІ СТАНЦІЇ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ. КОШТИ НА ЗАКУПІВЛЮ ВЖЕ Є

— Ефективність РЕБ ми нещодавно продемонстрували під час інструкторсько-методичних занять на одній із баз зберігання боєприпасів Повітряних Сил, — говорить начальник служби РЕБ Повітряних Сил. — Запустивши станцію, ми повністю нейтралізували літальний апарат. Після цього оператори безпілотників просили більше не вмикатися надовго, адже ризикували втратити цінну «пташку». Ми зараз готуємо особовий склад, що в майбутньому протистоятиме БПЛА на арсеналах. Це зробимо швидко, адже маємо хороших інструкторів із бойовим досвідом.

Варто зазначити, що усі станції РЕБ, а їх є кілька типів, — новітні розробки вітчизняного ОПК. Вони вже пройшли відомчі випробування та перевірку в бойових умовах на Сході України і довели

Травень 2016-го, ОТУ «Маріуполь».

На фотографії — сліди від потрапляння гранат, скинутих з російських БПЛА, на паливні резервуари. За кілька годин до атаки безпілотників там стояли вантажівки з боєприпасами. Наліт здійснювався групою із п’яти ворожих БПЛА, що працювали по об’єкту з незначними інтервалами.

свою спроможність ефективно боротися з ворожими безпілотниками. Станції РЕБ здатні «осліпити» й дезорієнтувати БПЛА, пригнітити сигнали управління, а також перехопити розвіддані, що передаються різними каналами зв’язку. У Командуванні Повітряних Сил не називають типи станцій та їхнього виробника, однак переконують, що нові вітчизняні засоби РЕБ не поступаються закордонним аналогам.

Для захисту складів та охорони території в логістиці Повітряних Сил готові використовувати навіть спеціально навчених собак. Міжнародний досвід демонструє, що це рішення — ефективне та раціональне, тож кожен арсенал матиме кінологічну службу. Її чисельність та склад залежатимуть від території та розташування об’єкта. Тварин навчать знаходити закріплену на транспортних засобах вибухівку та зброю, а також розпізнавати й затримувати зловмисників. У керівництві Повітряних Сил обіцяють, що вже найближчим часом кінологи з собаками приступлять до чергування.

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

ВОГНЕВА СМУГА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ, АНАЛОГІВ ЯКОЇ НЕМАЄ В НАШОМУ ВІЙСЬКУ

Аби підготувати протипожежні підрозділи військових складів до всіх можливих ситуацій, у Повітряних Силах облаштували унікальну смугу психологічної підготовки вогнеборців. Створили її на базі одного з арсеналів.

— Такої смуги, як у нас, немає на жодному арсеналі Збройних Сил України, — говорить заступник командувача Повітряних Сил з логістики генерал-майор Віктор Кириченко. — Перевірки показали, що підрозділ, який пройшов підготовку, закономірно став одним із кращих за підсумками перевірки.

Тренування пожежників на смузі вражають. З даху палаючої будівлі по тросу спускаються бійці. Усюди — вибухи, дим, перешкоди. В таких умовах хлопцям треба пройти лабіринт у задимленому підвалі, подолати водну перешкоду, пройти через вогонь по металевому трапу… Складається враження, що Голлівуд знімає черговий блокбастер. Все це, звісно, виконується у спеціальному спорядженні та захисних костюмах.

Водії-механіки гусеничних пожежних машин (ГПМ-54) проходять свою смугу перешкод. І випробування на ній теж не з простих. Зокрема їм на триметровій машині треба виконати низку маневрів та вправ у спеціальному дворику, ширина якого трохи більше трьох метрів.

У планах Командування ПС — облаштувати такі смуги психологічної підготовки протипожежних підрозділів на всіх складах, базах та арсеналах.

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

ПРИЗОВНИКИ
З ОФІЦЕРСЬКИМИ ПОГОНАМИ

ПРИЗВАНІ ОФІЦЕРИ ЗАПАСУ СПОЧАТКУ ПРОЙДУТЬ ТРИМІСЯЧНІ КУРСИ У ПРОФІЛЬНИХ ВІЙСЬКОВИХ ВИШАХ ОДЕСИ, ЖИТОМИРА, ЛЬВОВА ТА КИЄВА, ПІСЛЯ ЧОГО ПОПОВНЯТЬ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ

До лав Збройних Сил України призвано 1000 офіцерів запасу

Як уже повідомляла «Народна армія», до лав Збройних Сил України призвано 1000 офіцерів запасу. Це люди, які свого часу закінчили військові кафедри ВНЗ, але в армії не служили. Нині призвані офіцери розпочали навчання на курсах перепідготовки та підвищення кваліфікації в п'яти військових вищих навчальних закладах

Одним із вишів, який готуватиме призваних офіцерів запасу, є Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації (ВіТі). Тут навчатимуться майже 130 офіцерів запасу за військово-обліковими спеціальностями — зв'язківців, фахівців автоматизованих систем управління, програмістів математичного забезпечення тощо.

— Курси триватимуть три місяці, і їх буде розділено на кілька етапів. Перший місяць офіцери вивчатимуть загальновійськові дисципліни: тактичну підготовку, інженерну, вогневу, стрілецьку, РХБЗ, тактичну медицину тощо, — розповів начальник навчального відділу ВіТі полковник В'ячеслав Пистряк. — Теоретичну частину вони вивчатимуть у навчальних класах інституту: три пари на день і чотири години самостійної підготовки після обіду, як і в решти слухачів вишу. А практичні заняття відбуватимуться в навчальному польовому центрі.

Після цього офіцери повернуться в інститут, у якому розпочнуть підготовку за фахом. Спочатку теорія, далі — заняття на техніці зв'язку, розгорнутій у навчальних класах. Потім — знову на полігон, де вони практично відпрацюють усі навчальні нормативи: розгортання техніки, дії на марші, в обороні, наступі тощо. Завершиться навчання складанням комплексного випускного іспиту, який також розділено на три частини: теоретичну, практичне відпрацювання питань загальновійськової підготовки й складання нормативів на техніці зв'язку.

— Водночас нашим завданням є не лише відновити в призваних офіцерів знання та навички, а й навчити їх працювати на новій техніці зв'язку, яку прийнято на озброєння війська останнім часом. Понад 80 відсотків викладачів інституту, які навчатимуть офіцерів, мають бойовий досвід у районі АТО, — сказав полковник В'ячеслав Пистряк. — Три місяці цілком достатньо для того, щоб призвані офіцери відновили знання та вміння й вивчили нову техніку. Адже щоб навчити кадрового офіцера-зв'язківця працювати на новій техніці, за нашим досвідом, достатньо 11 днів.

Після допідготовки офіцерів призначать на посади у військові частини та підрозділи військ зв'язку ЗС України, не задіяні в АТО. А потрапити в район бойових дій вони зможуть лише тоді, коли самі висловлять таке бажання й підпишуть із військовим відомством контракт.

Після спілкування з начальником навчального відділу я познайомився з деякими офіцерами-призовниками та поцікавився мотивацією, настроями. Адже відомо, що раніше на військові кафедри здебільшого вступали люди, які хотіли «відкосити» від служби в армії й дістати офіцерське звання з перспективою працевлаштування в інших силових структурах.

Чимало з призваних офіцерів, дізнавшись про призовну офіцерську кампанію, прийшли у військкомати самі, інші вчасно з'явилися за повістками.

Один із них — молодший лейтенант Олег Гуменюк, який родом із Вінниці. Три роки тому він закінчив навчання на факультеті інформаційних комп'ютерних технологій Житомирського технологічного університету, одночасно навчаючись на військовій кафедрі. Тепер у ВіТі опановуватиме спеціальність «Програмне та математичне забезпечення».

— Коли почалася антитерористична операція, я двічі приходив у військовий комісаріат, висловлював бажання підписати контракт. Але обидва рази мені відповідали, що поки що вакантних посад для моєї спеціальності немає. А коли буду потрібен, повідомлять. Тож коли надійшла повістка, одразу прибув у військкомат, — каже хлопець. — Після строкової, можливо, залишуся на контракт. Спочатку подивлюся на військо зсередини.

НА ЧАС СЛУЖБИ ЗА ПРИЗВАНИМИ ОФІЦЕРАМИ ЗБЕРІГАТИМЕТЬСЯ ПОСАДА Й ЗАРОБІТНА ПЛАТА НА ОСТАННЬОМУ МІСЦІ РОБОТИ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ФОРМИ ВЛАСНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

І таких мотивованих людей серед призваних офіцерів, як Олег, чимало.

— У нашому районі на обліку перебуває чи не найбільша кількість офіцерів запасу серед інших райвійськкоматів Харкова. Один із головних критеріїв відбору — вік до 43 років. Найбільше часу зайняло вивчення документів, бо в переважної більшості офіцерів запасу, які перебувають у нас на обліку, бракувало оновлених даних, — пояснює начальник відділення офіцерів запасу і кадрів Київського РВК міста Харкова майор Микола Ганзя, який привіз на навчання у ВіТі трьох зв'язківців. — Загалом на Харківщині у військо призвали 70 офіцерів запасу. Серед них є й жінки.

Загалом, як повідомили в Головному управлінні персоналу Збройних Сил України, план призову офіцерів запасу станом на 20 червня виконано в повному обсязі.

Треба сказати, що на час служби за призваними офіцерами зберігатиметься посада й заробітна плата на останньому місці роботи незалежно від форми власності підприємства.

Роман ВУС

ХТО МАЄ ПРАВО НА ВІДСТРОЧЕННЯ ВІД ПРИЗОВУ

Звільняють від призову тих офіцерів запасу, у сім'ї яких хтось загинув, зазнав інвалідності впродовж військової служби або на військових зборах. Також офіцери запасу можуть дістати відстрочення від призову за станом здоров'я, різними сімейними обставинами (коли вони мають дитину віком до трьох років, двох і більше дітей, вагітну дружину, а також коли чоловік, жінка або дитина офіцера запасу є інвалідом).

Відстрочення від призову дістають і священики, поліцейські, медпрацівники, шкільні учителі, які мають повну вищу освіту, кандидати і доктори наук, студенти денної форми навчання у ВНЗ.

За ухиляння від призову передбачено адміністративну та кримінальну відповідальність. За перше нез'явлення у військкомат без поважних причин передбачено штраф від 170 до 510 грн, за повторне — 510–1700 грн. Після цього ухильникам загрожує обмеження волі терміном до трьох років.

«НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ» ВІЙСЬКА

Гідрометеорологічний центр ЗС України є унікальною в Збройних Силах військовою частиною, провідним оперативно-прогнозним, інформаційним та координаційним органом гідрометеорологічної служби українського війська. Саме сюди, у центр, надходить уся офіційна інформація про погодні умови, яку отримала національна гідрометеорологічна служба з банку даних Всесвітньої метеорологічної організації, з вітчизняних гідрометеорологічних станцій і постів, розташованих у різних регіонах України, метеорологічних підрозділів військових і цивільних летовищ тощо. Весь цей масив інформації обробляють, аналізують і на основі висновків, які зробили фахівці центру, складають відповідні прогнози погоди. У військових синоптиків усе серйозно: цілодобове чергування, стрілки напрямів руху атмосферних фронтів на мапах. Фактично саме завдяки роботі гідрометеорологічного центру структурні підрозділи Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України щодня забезпечено всіма видами гідрометеорологічної інформації, без якої неможливе планування бойового застосування військ, прогнозування та оцінювання радіаційної, хімічної, біологічної (бактеріологічної) обстановки, районів затоплення, поширення пожеж, планування польотів авіації, виходу в море бойових кораблів тощо. По суті, колектив фахівців, який нині очолює полковник Сергій Кислов, створює аналітично-інформаційний продукт, який зрештою стає одним із важливих факторів, що впливає на життєдіяльність війська.

За час АТО фахівці відділу гідрометеорологічного забезпечення центру, який очолює підполковник Людмила Цимбал, розробили фізико-географічний опис території України, а під загальною редакцією очільника гідрометеорологічної служби Збройних Сил України полковника Рафіля Мусіна видано гідрологічний опис України, щомісячні кліматичні описи різних регіонів та областей держави.

За словами Сергія Кислова, гідрометеорологічний центр забезпечено новітньою технікою. Гордість частини — інтерактивні робочі станції з програмним забезпеченням та автоматизованими робочими місцями синоптика й гідролога, телекомунікаційна автоматизована система для прийняття та обробки всіх видів гідрометеорологічної інформації, допоміжний програмний продукт для розміщення в напівавтоматичному режимі всіх видів гідрометеорологічної інформації на web-сторінці автоматизованої системи управління, засоби відображення інформації. Це далеко не вичерпний перелік технічних засобів, що є на озброєнні гідрометеорологічного центру, які колективу вдалося зберегти тоді, коли під час так званого реформування Збройних Сил ішлося про скорочення центру як військової частини.

Нині військові синоптики готуються відзначити 25-річчя від дня створення своєї військової частини й добрим словом згадують усіх тих, хто протягом цих років служили в головній «небесній канцелярії» нашого війська, ветеранів, колишніх командирів: полковників Юрія Луньова, Станіслава Ситника, Євгена Артамонова, Володимира Потебеню, підполковника Андрія Дровніна.

Іван СТУПАК

Ворожу кулю стримала 2-сантиметрова пластина шолома

Кабіна Мі-8 була наче решето

КУЛЯ ЗАСТРЯГЛА В ШОЛОМІ,

ЯКИЙ ВЕРТОЛІТНИКУ ПОДАРУВАВ БАТЬКО-ЛЬОТЧИК

ТОДІ Ж МІ-8, ЯКИМ КОМАНДУВАВ ВОЛОДИМИР ШЛЮХАРЧУК, «УПІЙМАВ» 74 КУЛІ, 24 З ЯКИХ ПРОБИЛИ КАБІНУ ЕКІПАЖУ...

Володимир Шлюхарчук

— З КП передають, що «Савурку» знову накривають. Є поранені…

— Чую… Кажуть, машиною не довезуть… Треба двох поранених «вертушкою» забрати!

— Збираємося на виліт!

Увечері 7 серпня 2014 року екіпаж Мі-8 під командуванням Володимира Шлюхарчука вилетів до Савур-Могили, хоч усі й розуміли, що перерв між обстрілами там практично немає. Та льотчик у третьому поколінні, нині кавалер ордена «Народний Герой України» був налаштований оптимістично. До того ж він надів свій оберіг — захисний шолом батька — висококласного авіатора. Та щасливий кевларовий бронежилет кума-льотчика. Щоправда, плита на спині заважала, тож льотчик її витяг і поклав перед собою. Вертоліт пройшов над українськими позиціями, «привітався» з нашими бійцями. «МіГ-29 збили», — раптово пролунало в ефірі. «Спробуємо ще й льотчика забрати», — вирішив Володимир.

Підлетівши до потрібної точки, льотчики не помітили українських бійців.

— Щось тут не те. Давай правіше 500, бо перестрибнемо через смугу, — сказав Дмитро Арциленко, льотчик-штурман екіпажу.

«Можливо, наші десь ховаються? Може з лісу вибіжать?» — промайнула в командира вертольота думка.

Не заховалися. На той час територію вже захопили російські окупанти. Коли вертоліт завис у повітрі, його почали обстрілювати з великокаліберних кулеметів. Мі-8 «упіймав» 74 кулі, 24 з яких пробили кабіну екіпажу... Одна з куль пройшла через вікно з боку Володимира і… влучила в голову штурману Дмитру. Ще кілька застрягли в пластині, яку Володимир витягнув із бронежилета та поклав перед собою. Інша куля вдарила у бронепластину, зрикошетила і застрягла в батьковому шоломі.

У вертольоті відмовив один із двигунів, з'явилися пробоїни в паливній системі, зник зв'язок. «Певний запас є, можна трохи протягнути», — констатував Володимир і все ж таки вивів техніку з-під обстрілу та знайшов майданчик для посадки... Тільки тоді він помітив, що рука не працює, нога не рухається — сухожилля перебите, навколо калюжі крові. Дивом не втративши свідомість, Володимир успішно посадив вертоліт. Ступивши крок на землю, чоловік тут же впав через різкий біль. Почав перев'язувати ногу, та джгут порвався... До пораненого вже мчав БТР. Командир артилеристів, які базувались неподалік, надав допомогу льотчику не гірше за кваліфікованого медика. Потому рятівник пильніше поглянув на вертолітника.

— Вовко, це ти?

— Ого! А ти що — артилеристом став?

— А то! Не хвилюйся, зроблю все можливе! Я ж перед тобою в боргу!

Володимир пригадує, як років сім тому здавав кров для брата свого товариша. Той мріяв стати льотчиком, але мав викривлену перегородку носа. Під час операції потрібно було переливання крові. Чоловік допоміг, але льотчиком брат товариша так і не став... Але став добрим артилеристом і врятував Володимира.

Забирали поранених і загиблих, де це тільки було можливо. За весь час я не чув жодної відмови, навіть якщо ворог був надто близько. Доставляли продукти, воду, працювали в режимі нонстоп. На відпочинок залишалося по кілька годин на добу.

Чоловік згадує, як йому передали п'ять загиблих і дали вирваний із зошита аркуш з прізвищами.

— Запитав: «Хто є хто?» Мені відповіли, що не знають. Тіла лежали під пекучим сонцем у чорних мішках вже не один день. Цей запах неможливо забути. Він настільки їдкий, що не дає дихати, не те що летіти. Тоді я пригадав, що донька поклала мені мазь «Зірочку» у кишеньку фляги, де зазвичай зберігають таблетки для знезараження води. Казала: «Візьми, знадобиться, як комарики кусатимуть». Ось ця «Зірочка» нас неабияк рятувала. Ми мастили нею над губою, що давало змогу дихати і довозити хлопців.

Льотчик пригадує, як посадив вертоліт у полі, де стояв підрозділ територіальної оборони. Щойно приземлилися, до Володимира підбігли два бійці із зарплатними картками.

КОМАНДИР АРТИЛЕРИСТІВ, ЯКІ БАЗУВАЛИСЯ НЕПОДАЛІК, НАДАВ ДОПОМОГУ ВЕРТОЛІТНИКУ ВОЛОДИМИРУ ШЛЮХАРЧУКУ НЕ ГІРШЕ ЗА КВАЛІФІКОВАНОГО МЕДИКА. ЗГОДОМ З'ЯСУВАЛОСЯ, ЩО ПІЛОТ СВОГО ЧАСУ ЗДАВАВ КРОВ САМЕ ДЛЯ ЦЬОГО ГАРМАША, КОЛИ ТОМУ БУЛА ПОТРІБНА ОПЕРАЦІЯ

У мережі Інтернет і зараз не знайдеш жодних подробиць того випадку — лише «сухі» офіційні повідомлення. Та тоді «окопне радіо» рознесло інформацію настільки швидко, що Володимиру навіть не довелося нікому дзвонити. Каже, усі й так про це знали. Дуже хвилювався за штурмана Дмитра, адже в того зовсім маленька донька, лише кілька місяців, та борттехніка, який також зазнав поранення. На жаль, льотчик-штурман помер за п'ять днів, так і не прийшовши до тями. А от борттехніку вдалося відновитися. Наступного року він знову потрапив під обстріл, уже в Краматорську, знову був поранений. Підлікувався і зараз літає.

— Рішення, мабуть, доводилося приймати за секунди? — запитую вертолітника.

— Швидше. Набагато швидше... Миттєво, на рівні інстинкту оцінюється обстановка, приймається рішення, чи зможе вертоліт летіти далі... Так діє абсолютно кожен пілот.

Це була перша тривала ротація Володимира в район АТО. Чоловік тоді щойно повернувся із миротворчої місії в Конго й одразу ж — на фронт.

— Вразило, наскільки зросла майстерність моїх колег. Усі хлопці, з якими працював тоді, — справжні герої. Вони показували, без перебільшення, вищий пілотаж. Льотчики могли вночі сісти на будь-який майданчик, байдуже — підготовлений він чи ні, витягнути поранених, максимально швидко і на мінімальних висотах довезти їх до госпіталю. Літали завжди різними маршрутами, аби не підбили. У нас і в інших екіпажів бувало до десяти вильотів на день.

— Кажуть мені: «Ти ж будеш на великій землі, зніми всі гроші й купи нам кави та цигарок». Вони бачили мене вперше, на картках була немаленька для них сума... За кілька днів я таки потрапив до Дніпра, придбав їм усе, що просили. А незабаром вдалося залетіти до них із пакунками. Ви навіть не уявляєте, як вони раділи.

Здається, що про авіаційні «пригоди» героя можна написати не одну книгу. Сьогодні важко уявити, що після першого самостійного польоту нащадок висококласних льотчиків спочатку сказав: «Авіація не для мене».

— Це був аероклуб під Харковом, де ми вчилися літати на вертольоті Мі-2. Мені дуже пощастило з льотчиком-інструктором — це був Микола Павлов, тричі чемпіон Радянського Союзу. Пам'ятаю, як я вийшов з вертольота, викрутив футболку від поту і резюмував: «Ні! Не може бути, щоб цією машиною можна було хоч якось керувати. Вона взагалі некерована! Поки не пізно, треба поміняти фах». Та вже за кілька льотних змін кардинально змінив думку. Ви тільки уявіть собі: ти запускаєш вертоліт і все — вище тебе тільки зірки. Дуже допомагали й досі допомагають поради батька. Коли щось не виходило, мені завжди було до кого звернутись, у кого запозичити досвід.

Нині льотчик готує до самостійних польотів курсантів. Зізнається, що не все в них одразу виходить, та випадкових людей в авіації немає.

— У них ще все попереду. Переконаний, що поступово ці «зелені» хлопці стануть справжніми асами, бо очі в них вже зараз світяться.

Анастасія ОЛЕХНОВИЧ

КОМАНДИРИ, ЗА ЯКИМИ БІЙЦІ ІДУТЬ У ВОГОНЬ І ВОДУ

НА ВІЙНІ З РОСІЙСЬКИМ АГРЕСОРОМ ВИРОСЛА НОВА ФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОФІЦЕРІВ, СПРАВЖНІХ ВОЄННИХ ПРОФЕСІОНАЛІВ, ЯКІ ВЖЕ ВМІЮТЬ ДОБРЕ ВОЮВАТИ І ПРИ ЦЬОМУ ЦІНУЮТЬ ЖИТТЯ СВОЇХ ПІДЛЕГЛИХ

Свого часу доля звела мене з двома непересічними офіцерами. Нині вони вже ротні. Костянтин Руденко та Богдан Гарнага зараз тримають оборону на Авдіївському напрямку.

— Руденку скоро 40, Гарназі трохи більше 20. У них різна освіта, незрівнянний життєвий досвід, але їхріднить три дуже важливі якості: вони талановиті військові. В силу офіцерської честі та високих людських якостей обоє винятково бережуть своїх підлеглих. І нарешті ці офіцери — яскраві представники абсолютно нової формації українських командирів, — говорить заступник командира 72-ї бригади з бойової підготовки. — На початку війни Костянтин Руденко та Богдан Гарнага вчилися воювати самі та вчили цьому підлеглих і часто йшли у бій першими. Нині вони — бойові командири.

Провівши по кілька діб на нульових опорниках цих ротних, я на власні очі переконався у правдивості цих слів та вирішив обов'язково розповісти про цих офіцерів.

Костянтин Руденко та Богдан Гарнага не відсиджуються на КСП роти. Знаю багато випадків, коли вони, виконуючи складні й небезпечні завдання, були на вістрі своїх підрозділів. У їхньому випадку це не пусте молодецтво, бо кожен свій крок вони прораховують далеко наперед. Ці офіцери там, де найбільш потрібні.

…Цей солдат провоював на шахті «Бутовка» не один місяць. Начебто нічим його вже не злякаєш, бо пережив артилерійські та мінометні обстріли, нічні атаки, диверсійні рейди російських зайд. Він чудово вивчив ротні позиції, місцевість, усі можливі укриття, але в один момент, коли зовсім поруч почали лягати гранати, випущені з АГС-17, запанікував. Політ цих боєприпасів беззвучний, тому вони нерідко більш небезпечні, ніж танковий снаряд. Розгубившися, боєць вискочив на мінне поле, про яке в підрозділі знав кожен. Запанікував настільки сильно, що побіг по ньому навпростець — тільки б подалі від розривів. Через сотню метрів його нога натрапила на ворожу протипіхотну міну…

До краю поля примчали командир роти Костянтин Руденко, санінструктор, побратими з ношами. Ротний зупинив підлеглих, звично підвівши до очей бінокль, і… похолодів. Було видно, що права стопа хлопця відірвана. Кукса рясно кровила, а юнак у шоковому стані безуспішно намагається накласти собі джгут. Часу чекати на саперів не було — за кілька хвилин солдат стече кров'ю. Тому Костянтин наказав усім залишатися на місці й уважно спостерігати за обстановкою, а сам направився до пораненого, вже на ходу міркуючи, де б сам позакладав міни, та оминаючи непевні ділянки. Діставшися до хлопця, ротний квапливо наклав джгут і скомандував іншим іти до нього вже второваною стежиною…

***

…Місяць тому відбулась чергова ротація бойовиків навпроти наших позицій. Ті, хто прийшов

ЗА ПЕРШОЇ АТАКИ БУЛО ЗНИЩЕНО МАЙЖЕ ВЗВОД ВОРОГА, А ПРОТЯГОМ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ — ЩЕ ДО ДВОХ ВІДДІЛЕНЬ ТА НАЙГОЛОВНІШЕ — У РОТІ РУДЕНКА ОБІЙШЛОСЯ БЕЗ ВТРАТ

Костянтин Руденко

на заміну, виявилися дуже зухвалими, та кожного разу отримували таку відсіч, від якої їхній ефір аж стогнав від зойків про допомогу. Проте вони вперто лізли вперед, намагаючись скоротити дистанцію до шахти, і настирливо вишукували в обороні роти вразливі місця.

Костянтин спав лічені години. Днями й ночами із кількома умільцями плазував місцевістю, вивчав розвіддані — готував російським нахабам «сюрприз». І зрештою в одну з ночей дві штурмові групи його роти без жодного пострілу стрімко вийшли на позиції бойовиків. Уже за першої атаки було знищено майже взвод ворога, а протягом наступного тижня — ще до двох відділень рашистів, які за будь-яку ціну намагалися відбити втрачені позиції.

Руденко додав до рахунку особисто знищених ним сімох бойовиків. А найголовніше — у роті обійшлося без втрат!

…Його підрозділ — це міцна родина, у якій брат стоїть за брата до кінця. Демобілізовані бійці, що повертаються на службу вже за контрактом, просяться служити саме до Руденка. Кажуть: «Наш дім там, де воює наш ротний».

Богдан Гарнага

МАЮЧИ 74 БІЙЦІ, ГАРНАГА ВИБИВ ІЗ БІЛОКАМ'ЯНКИ ДВІ РОТИ РАШИСТІВ І ЗАЙНЯВ ПАНІВНУ ВИСОТУ

***

…Останні кілька ночей для роти Богдана Гарнаги видалися «веселими». З шахти «Бутовка» було добре видно, як позиції підрозділу пухли розривами ворожих мін та снарядів і рясно виблискували пострілами у відповідь.

Коли прибув до хлопців на позицію, було напрочуд тихо. Під ранок Гарнага приліг на годинку поспати, а бійці ходять повз його укриття мало не навшпиньки, бо знають, що ротному треба хоч трішки відпочити. Його світла голова — запорука успішно виконаного бойового завдання та їхніх збережених життів.

Спілкуюся з ветеранами підрозділу. Хлопців приємно слухати, вони дуже пишаються своїм командиром. Тут він — великий авторитет і жива легенда. Розповіли, як він воював під Білокам'янкою на Луганщині. За бойовим статутом, рота обороняє район до 1500 метрів по фронту, а там Гарнага примудрився перекрити 8000, маючи всього 74 бійці. Згодом на п'яти машинах з тією ж кількістю людей він вибив з Білокам'янки дві роти рашистів і зайняв панівну висоту. Усюди діяв у передових групах.

Про визволення Білокам'янки в своїй промові 2016-го на честь Дня незалежності України навіть згадував Президент України Петро Порошенко. Саме тоді Гарнага отримав свій перший орден.

Спілкуючись із Богданом та Костянтином, запитав, що для них за три роки у районі АТО стало головним здобутком. Не змовляючись, обидва майже слово в слово відповіли: «Виконувати бойову роботу без втрат своїх людей».

Віктор ШЕВЧЕНКО

УКРАЇНСЬКІ ШОЛОМИ ПРОЙШЛИ ВИПРОБУВАННЯ У НІМЕЧЧИНІ

Вупперталь — типове європейське місто на північному заході Німеччини. Його назва навряд чи знайома більшості українців. Звісно, якщо вони не є фахівцями з виробництва засобів індивідуального захисту для нашого війська. Адже, окрім головного символу міста, єдиної у світі підвісної трамвайної монорельсової дороги (Schwebebahn), саме тут розташований Teijin Hochhaus — структурний підрозділ всесвітньо відомої японської хімічної компанії. Її продукція — параарамідна тканина тварон широко використовується у виробництві бронежилетів та захисних балістичних шоломів.

Місцева спеціалізована балістична лабораторія Teijin Twaron сертифікована за стандартами НАТО й оснащена надсучасним обладнанням, яке дозволяє проводити випробування та отримувати результати, точність яких важко заперечити.

Саме сюди як дослідний зразок був доставлений ковпак типового шолома, виробленого НВП «Темп-3000». Нині такі шоломи постачають у Збройні Сили та інші силові структури України. При цьому представник підприємства зазначив, що ковпак арамідного балістичного шолома «Каска 1М» без внутрішнього оснащення був узятий просто з виробничої лінії.

Перевірка дослідного зразка на протиосколкову стійкість (параметр V50 за STANAG 2920) — процес доволі тривалий, адже для отримання точного результату необхідно здійснити не менше 20 пострілів. Як уражаючий елемент використовується імітатор осколка (FSP) вагою 1,1 г, детальний опис котрого є в стандарті STANAG 2920.

Параметр V50 — це середнє значення швидкостей імітатора осколка, які відповідають шести заліковим влучанням. Для його обрахування беруть до уваги три найнижчі швидкості, яких вистачило для повного пробиття зразка, і три найвищі — потрібні для часткового проникнення. Важливо, щоб розбіжність швидкостей становила не більше ніж 40 м/с.

У Вуппертали вітчизняний бронешолом достойно витримав весь комплекс випробувань з протиосколкової стійкості за стандартом STANAG 2920, показавши результат параметру V50 на рівні 660 м/с.

Такий результат повністю співпав із результатами балістичних випробувань, які були отримані в українських лабораторіях.

Отже вдалі випробування в Німеччині укотре підтвердили, що голови захисників України надійно убезпечені. Також вони довели коректність застосування стандарту STANAG 2920 в Україні та правильність методики, за якою оцінюють протиосколкову стійкість вітчизняного захисного екіпірування.

Підготував Андрій ЛИСЕНКО

«КОЛИ ПОБАЧИВ У ТЕЛЕСЮЖЕТІ ЖИВИМ І ЗДОРОВИМ ОДНОГО З ВАЖКОПОРАНЕНИХ, ЯКОГО ЕВАКУЙОВУВАВ, ТО СТРАШЕННО ЗРАДІВ»

В ЕВАКУАЦІЙНОЇ БРИГАДИ ПІДПОЛКОВНИКА МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ ОЛЕКСАНДРА ЦИЦА ЗА ТРИВАЛИЙ ПЕРІОД ВІДРЯДЖЕННЯ В РАЙОН АТО НЕ БУЛО ЖОДНОГО «200-го»

Підполковника медичної служби Олександра Цица вперше було відряджено в район АТО у квітні 2014 року в складі мобільної бригади для підсилення медичного забезпечення окремих частин, які розпочали визволення українських міст від російсько-терористичних угруповань

— 20 квітня у свято Великодня в районі Добропілля вдосвіта ми освячували паски та крашанки, а ближче до обіду приймали вже перших поранених, — пригадує Олександр Віталійович. — Серед тих, кому надавали допомогу, був і бойовик «ДНР», якого наші бійці добряче зрешетили. Та професія лікаря не ділить на «свій — чужий». Видалили осколки, перев`язали й відправили його в госпіталь.

Можливо, розмірковував підполковник Циц, милосердя та доброта українських лікарів змінять погляди цього заблудлого й він зрозуміє, чию землю боронять військові з тризубом на шевронах.

Олександр Віталійович згадує події трирічної давності, які вже стали історією. Розповідає не про себе, а більше про тих, що були поруч.

— Найбільше вразили самовідданість і патріотизм лікарів, яких було мобілізовано, — розповідає офіцер. — Учорашній терапевт цивільної лікарні, дитячий хірург за лічені дні звикли до військового однострою, шолома, броника, а зі зброєю не розлучалися й вночі.

Перспектива потрапити в район бойових дій у Цица була ще до подій на Сході України. Шеф урологічної клініки німецького госпіталю, де тривалий час учився й працював Олександр Віталійович, якось запитав, чи не буде він заперечувати, якщо німецькі колеги запропонують йому відрядження в Афганістан, де вже багато років відбувалися бойові дії. Підполковник Олександр Циц відповів згодою, але виклик так і не надійшов. Нашому лікареві його іноземні колеги пропонували роботу й в Німеччині, та він повернувся в Україну.

Улітку 2014 року офіцер виконував обов`язки начальника приймально-сортувального відділення 59-го мобільного госпіталю, брав участь в аероевакуації поранених із передової. Коли надійшла команда на виліт, у мобільної групи було максимум п'ять хвилин на те, щоб завантажити в гелікоптер необхідний набір медикаментів, надягти бронежилет і підхопити автомат. Бувало, що евакуаційний борт затримували, щоб спочатку по трасі відпрацювали Мі-24. Іноді вони кілька разів підіймались над землею, аби зачистити коридор для польоту «санітара». Того пекельного літа евакуацію здійснювали з кордону з Росією, Лутугиного, Щастя, луганського аеропорту.

— За один виліт ми евакуйовували півтора десятка поранених, — ділиться спогадами Олександр Циц. — Спочатку завантажували важких. Головне завдання на борту під час польоту — зупинити кровотечу, поставити за потреби внутрішньовенний катетер, контролювати тиск пораненого. Але в гелікоптері ти не лише лікар, ти маєш зброю. Якщо терористи відкривали вогонь по вертольоту, відстрілювався у відповідь разом зі спецпризначенцями, які нас супроводжували.

На рахунку підполковника медичної служби Цица — сотні оперативних утручань. І хоча він за спеціальністю уролог, допомогу надавав за повним хірургічним профілем.

— Можливо, я когось здивую, але головний гінеколог Західного регіону Микола Мельничин виконав у мобільному госпіталі не менше оперативних утручань, ніж інші спеціалісти, — розповідає Олександр Віталійович. — Він дуже відданий своїй справі, буквально жив у операційній. Виходить, що військовий лікар — це універсал.

З-під Дебальцевого Олександр Циц вивозив поранених разом із анестезіологом В`ячеславом Кондратюком на автоперев`язувальній, яку обладнано на базі ГАЗ-66. За його словами, їхній евакуаційний автомобіль мав переваги над іншими: у кунгу можна було стояти майже на повний зріст, у шухлядах були зручно розміщено препарати, а головне — одночасно можна було вивезти з лінії вогню вісім-дев'ять поранених.

«ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ НА БОРТУ ПІД ЧАС ПОЛЬОТУ — ЗУПИНИТИ КРОВОТЕЧУ, ПОСТАВИТИ ЗА ПОТРЕБИ ВНУТРІШНЬОВЕННИЙ КАТЕТЕР, КОНТРОЛЮВАТИ ТИСК ПОРАНЕНОГО. ЯКЩО ТЕРОРИСТИ ВІДКРИВАЛИ ВОГОНЬ ПО ГЕЛІКОПТЕРУ, ВІДСТРІЛЮВАВСЯ У ВІДПОВІДЬ РАЗОМ ЗІ СПЕЦПРИЗНАЧЕНЦЯМИ, ЯКІ НАС СУПРОВОДЖУВАЛИ»

— Мій напарник В'ячеслав Кондратюк — це унікальна людина, — каже про колегу Олександр Віталійович. — Він дуже ретельно готував нашу перев'язувальну до виїзду. Адже, повертаючись із переднього краю з пораненими, ми мали надавати допомогу вже в машині: ставили крапельниці, внутрішньовенні катетери, накладали шини. Інколи в дорозі ми з В`ячеславом навіть не розмовляли: я простягаю руку, а в мене в долоні вже потрібний препарат або інструмент. Він контролює тиск, а я переходжу до іншого пораненого. Узимку він вечорами обшивав ноші спальними мішками, щоб поранені не переохолоджувалися.

Рятуючи військових, тандем Циц — Кондратюк допомагав і цивільним постраждалим. 27 січня 2015 року бойовики з реактивних систем залпового вогню «Град» обстріляли Світлодарську міську лікарню. Один зі снарядів влучив у приватний будинок. Важкі поранення дістала дівчина, яка напередодні відсвяткувала 16-річчя. Медперсонал міської лікарні попросив військових лікарів узяти її під свою опіку, тому що вони не гарантували виведення її з коми.

— В'ячеслав Кондратюк на руках виніс цю дівчину до машини швидкої допомоги, — розповідає Олександр Циц. — Мати плакала й щоразу повторювала, що вона не має коштів на лікування дитини. На це я відповів: «Ми рятуємо людей не за гроші…»

ДОВІДКА «НА»

Підполковник медичної служби Циц Олександр Віталійович

Народився 22 липня 1974 року в селі Нове Поріччя Городоцького району Хмельницької області.

1997 року закінчив із відзнакою Вінницький державний медичний університет імені Миколи Пирогова. Також із червоним дипломом закінчив магістратуру за спеціальністю «урологія».

Із 1999-го по 2001 рік — ординатор Військово-медичного центру Повітряних Сил України — працівник Збройних Сил.

2001 року призвався до лав Збройних Сил й дістав посаду ординатора урологічного відділення Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону.

2011 року вчився у Військовій академії у Відні, Австрія.

Із 2012-го до 2013 року — лікар-уролог військового госпіталю м. Ульм, Німеччина.

У 2014–2015 роках у складі мобільних медичних груп неодноразово виїжджав у район АТО для підсилення медичного забезпечення.

З грудня 2015 року — заступник начальника Національного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» з медичної частини — начальник медичної частини.

У червні 2016 року Указом Президента України його нагороджено орденом Данила Галицького.

Досконало володіє німецькою мовою.

Кандидат медичних наук.

Якось Олександрові Цицу випало доправляти з передової важкопораненого бійця з позивним «Тор», який пробув довгий час без первинної допомоги. Стан його оцінювали як критичний через велику втрату крові.

— У тому, що я його живим доправлю до госпіталю, я не сумнівався, — згадує Олександр Віталійович. — Переживав тільки за його верхню кінцівку, щоб її не ампутували. А вже через кілька місяців, сидячи вдома перед телевізором, я побачив у телесюжеті врятованого бійця живим-здоровим та усміхненим. Ви не уявляєте, як я радів за нього.

Федір Паращевін був мобілізованим, служив на посаді заступника командира розвідувальної роти окремої танкової бригади. Неодноразово зі своїми підлеглими виконував найскладніші та ризиковані завдання. Попри контузію, продовжував воювати.

— Після другої контузії я вивозив цього бійця з-під Дебальцевого, — пригадує Олександр Віталійович. — Окрім того, у нього було пошкоджено колінний суглоб. Відправив його в Харків, і мене не полишала тривога за цього відважного офіцера.

Через півроку Паращевін зателефонував підполковникові медичної служби Цицу.

— Я не мав права не подякувати моєму рятівникові, — каже Федір. — Завдяки допомозі цієї дивовижної людини я вижив, пройшов реабілітацію, повернувся в АТО. А коли демобілізувався, одружився, і в мене народилася дитина. Нині маю цікаву роботу. На щастя, усе добре склалося, і багато в чому завдячуючи лікареві Цицу.

Найважче для лікаря — смерть пораненого бійця. Це трагедія, і вона рубцюється на його серці. В Олександра Цица за період його перебування в АТО під час евакуації не було жодного «200-го».

— Для мене, як кажуть німці, це великий «глюк», — усміхається Циц. — Чи може бути щось шляхетніше, як рятувати людям життя?

З німецької мови слово «глюк» перекладають як «щастя». У військового медика Олександра Цица є всі підстави вважати себе щасливою людиною.

Олександр ТЕРЕВЕРКО

ЗІРКА, ЩО НАГАДУЄ ПРО ВІДІБРАНУ ВІЙНОЮ МАМУ

ЗВ'ЯЗКІВЕЦЬ «КЕТ» БУЛА МУЖНІШОЮ ЗА ДЕЯКИХ ЧОЛОВІКІВ

Катерині Носковій було лише 26 років, коли вона полягла на передовій жорстокої борні з російськими агресорами. До того, як піти на фронт, Катруся трудилася листоношею в рідній Знам'янці на Кіровоградщині. Жила душа в душу з коханим чоловіком, вкладаючи всю любов серця у виховання синочка.

Тепер у п'ятилітнього Тимофія мами немає. Два довгі роки без казок, лагідних слів, теплих обіймів, особливих маминих дарунків і смаколиків…

Синку, як же тобі важко! Фотографії, спомини найрідніших людей, матусині речі й оця яскрава, але така ж щемлива нагорода — орден «Народний Герой України», вручена на великій сцені перед усією країною, нагадуватимуть тобі про відібрану війною маму…

ОРДЕН ЗАГИБЛОЇ ВРУЧИЛИ ЇЇ СИНОВІ ТИМОФІЮ. «ЗІРКУ» ДО ВИШИВАНКИ ХЛОПЧИКА ПРИШПИЛЮВАВ, ОПУСТИВШИСЬ НА КОЛІНО, ВОЛОДИМИР ГОЛОДНЮК — ЧОЛОВІК, ЯКИЙ ВТРАТИВ СИНА В ЛЮТОМУ 2014-го НА ІНСТИТУТСЬКІЙ В КИЄВІ. КАТЕРИНА НОСКОВА — ПЕРША ЖІНКА-ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЕЦЬ, ВІДЗНАЧЕНА ЦІЄЮ НАГОРОДОЮ ПОСМЕРТНО

Нещодавно у Кропивницькому відбулася чергова церемонія нагородження орденом «Народний Герой України». Серед тих, чию непересічну долю як постскриптум короткого, але правильно прожитого життя віншувало таке громадянське визнання, була і старший солдат Катерина Носкова. Вона служила старшим телефоністом у 57-й бригаді, побратими називали її «Кет». Орден загиблої вручили її синові Тимофію. «Зірку» до вишиванки хлопчика пришпилював, опустившись на коліно, Володимир Голоднюк — чоловік, який втратив сина в лютому 2014-го на Інститутській в Києві. Катерина Носкова — перша жінка-військовослужбовець, відзначена цією нагородою посмертно. Також посмертно її в листопаді 2015 року нагороджено орденом «За мужність» ІІІ ступеня.

Першим боронити рідну землю вирушив чоловік Катерини Любомир. 1 лютого 2015-го відбув на Схід країни… Через 18 днів за коханим на фронт подалася і дружина. Своїй матері Ніні Іванівні вона тоді сказала: «Сидіти й чекати, поки постукають в наше вікно й змусять варити борщ ворогам, я не зможу!» І пішла у військкомат. Щоправда, попервах намагалася діяти таємно від рідні. Робила все, аби тільки потрапити до Любомира — десантника. Вже потім пані Ніна розповідала, що донька видалила з медкнижки аркуші із записами про хронічне захворювання нирок: «Тільки б не забракували!» А щодо сина, якому виповнилося лише три роки, Катерина твердо виголосила: «Тимоша виросте і зрозуміє мене!» Адже була впевнена, що саме так має захищати свою малечу й родину… Вона встигла провоювати лише півроку. Але ж якого!

Ніч 16 серпня 2015-го була страшною. Проросійські бойовики у супроводі панцирників посунули в масовану атаку на один з наших ВОПів. Цей опорник був розташований неподалік Майорська, від якого до Горлівки — рукою подати. Щойно почувши про ворожу атаку та бій, «Кет» стрибнула в машину і помчала із товаришами допомагати побратимам на позиції, бо вона була не лише зв'язківцем, а й непоганим стрільцем.

…У школі Каті наука давалася не надто легко, точніше її не приваблювало зубріння. От спорт — інша річ. Дівчина мала неабияку волю до перемоги у змаганнях, тому займалася легкою атлетикою, волейболом, баскетболом і навіть стрільбою! Годі дивуватися такому різнобарв'ю захоплень, коли дівча ледь відмовили від вступу до військового вишу. Досі у неї вдома, окрім звичної косметики, ще з дівоцтва збереглася маслянка із зброярською оливою! Вона народилася відчайдушною, каже її матуся. Катя і пенсії людям розвозила, й гасала у своїх справах за кермом старого мотоцикла МТ, навіть не маючи прав. Лише брала із собою важезний ключ — щоб було чим відбиватися від розбійників, якби вони з дурної голови надумали б щось зле щодо наповненої людськими коштами валізки. Катруся неодноразово давала відсіч не тільки своїм кривдникам, а навіть «йшла у бій», коли ображали її друзів-хлопців. А вже на передовій відзначилася тим, що вміла тримати дисципліну в підрозділі, надихала тих, у кого бракувало духу, і буквально душу витрясала з «аватарів». Останні «Кет» через те панічно боялися.

«Катерина Володимирівна, перебуваючи на передньому краю оборони, безпосередньо брала участь у відбитті нападу на опорний пункт, застосовуючи особисту стрілецьку зброю», — по-військовому сухо, лаконічно й беземоційно зазначено в офіційному документі про той епізод, коли «Кет» вступила у справжній бій із ворогом…

Коли навколо падали підкошені кулями і осколками товариші, Катерина Носкова заходилася їх рятувати, узявши на себе обов'язки фельдшера. Першим надала меддопомогу пораненим підполковнику і солдату. Потім повернулася до бойовища — хотіла витягти іншого спливаючого кров'ю бійця. Тоді в неї під ногами вибухнула ворожа міна. Катруся не мала жодних шансів вижити, як і той, кого вона так і не встигла врятувати.

…Катерина збиралася навчатися на курсах зв'язківців, що мали розпочатися у вересні, після яких могла стати командиром відділення зв'язку. Командири підтримували її і в ідеї вступу до військового інституту, бо бачили: «Кет» зможе відбутися як бойовий офіцер, яких серед жінок не так багато.

— Нам життя не вистачить вимолити прощення в батьків і дітей загиблих за те, що не вберегли їх, — каже комбат 57-ї бригади Олександр Щербина. — Катерина була доброю, відповідальною, нестримною і хороброю. Батальйон не пробачить ворогам її смерті!

…Тимофій донедавна полюбляв зоряними вечорами виходити на ґанок свого невеличкого будиночка, де мешкає із бабусею, і спостерігати за зірками. Бувало, про щось сумно задумувався, однак в очах світилася надія: бабуся ж казала, що його мама на зірочці. Тільки от важко відразу визначити, на якій саме. І коли малому здавалося, що він знайшов саме ту зірку, він казав бабці: «Я бачу маму!» Та хлопчик, поки тато воює, почав швидко дорослішати й віднедавна зрозумів, що мама померла, тож він її ніколи не побачить. «Коли виросту, теж стану солдатом», — упевнено говорить про свою майбутню місію син мужньої захисниці. Нехай тобі допоможе Бог, синку!

Геннадій КАРПЮК

ПОПРИ ВСЕ — НАШ ФЛОТ МІЦНІШАЄ

СВОЄ ПРОФЕСІЙНЕ СВЯТО — ДЕНЬ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗС УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВІ МОРЯКИ ВІДЗНАЧАЮТЬ ЩОРІЧНО В ПЕРШУ НЕДІЛЮ ЛИПНЯ. НАПЕРЕДОДНІ 25-Ї РІЧНИЦІ ВІТЧИЗНЯНОГО ФЛОТУ ЖУРНАЛІСТ «НАРОДНОЇ АРМІЇ» ЗУСТРІВСЯ З КОМАНДУВАЧЕМ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВІЦЕ-АДМІРАЛОМ ІГОРЕМ ВОРОНЧЕНКОМ

Командувач Військово-Морських Сил Збройних Сил України віце-адмірал Ігор Воронченко

— Ігоре Олександровичу, чого вдалося досягти Військово-Морським Силам за останні роки?

— Військово-Морські Сили після окупації Криму Російською Федерацією опинилися у вкрай складному становищі. Національний флот втратив понад дві третини своїх активів і спроможностей. Тому відновлення боєздатності стало головним завданням Командування ВМС.

2014 року нам вдалося передислокувати та розмістити в нових місцях базування на материковій частині України третину особового складу, трохи більше половини корабельного складу, значна частина якого — судна забезпечення, катери (зі знищеними зброєю і технічними засобами), третину автомобільної, броньованої та спеціальної техніки, три чверті одиниць авіаційної техніки.

На першому етапі, відповідно до обстановки і економічних спроможностей держави, нами відновлено і суттєво нарощено можливості морської піхоти та берегової артилерії. Зараз вони обороняють від агресора один із найгарячіших — Маріупольський напрямок, частина підрозділів відновлює боєздатність і займається бойовою підготовкою.

Крім цього, активізовано роботу з будівництва корабельного складу, зрушено з місця заморожений минулим керівництвом проект будівництва багатоцільових корветів і протикорабельних ракетних комплексів. Два перші нові малі броньовані катери типу «Гюрза» минулого року вже включені до складу ВМС.

Також ведемо роботу зі створення на базі ВМС єдиної державної системи висвітлення морської обстановки; відновлення потенціалу мінно-тральних сил, нарощування системи висвітлення підводної обстановки, що вважаємо виключно важливим напрямком, оскільки це питання безпеки мореплавства в районах нашої відповідальності.

2016 РОКУ ДО ВМС БУЛО ПРИЙНЯТО ЗА КОНТРАКТОМ БЛИЗЬКО 3700 ОСІБ, З НИХ БІЛЬШЕ 300 ОФІЦЕРІВ

З квітня 2014 року втричі збільшено укомплектованість ВМС особовим складом та основними зразками озброєння і військової техніки.

Крім цього, ми розвиваємо військово-морське співробітництво з країнами — членами НАТО і ЄС. Зокрема введено у практику систематичне проведення в північно-західній частині Чорного моря навчань типу PASSEX. Продовжуємо практику та вдосконалюємо організацію проведення українсько-американських навчань Sea Breeze.

— Цьогорічні навчання Sea Breeze відрізнятимуться від попередніх?

— Цьогорічні Sea Breeze матимуть чимало особливостей. Зокрема плануємо в повному обсязі апробувати роботу нового органу управління, створеного за стандартами НАТО, з планування та управління багатонаціональними силами. Призначені офіцери вже пройшли відповідні курси підготовки під керівництвом спеціалістів провідних флотів світу.

Ми активно співпрацюємо із причорноморськими країнами — Туреччиною, Румунією, Болгарією і Грузією у визначенні та реалізації нового формату забезпечення безпеки на Чорному морі. Розглядається питання щодо створення багатонаціонального військово-морського з'єднання та його застосування в Чорному морі для виконання завдань з контролю за обстановкою і реагування на кризові ситуації на морі, проведення спільних заходів з бойової підготовки і обміну досвідом стосовно розвитку флотів.

— Перелік пріоритетних питань командування вітчизняних ВМС у контексті відновлення флоту, як я розумію, чималий: технічне підсилення, будівництво інфраструктури базування флоту, вирішення багатьох соціальних питань військовослужбовців тощо. Фактично це великий комплекс завдань, виконання яких потребує значних фінансових витрат...

— Нині можливості держави не дозволяють нам укомплектуватися сучасними зразками корабельного складу, авіації, технікою для частин морської піхоти, артилерії. Але технічне підсилення ВМС відбувається. У 2014–2016 роках ми отримали нові зразки озброєння та військової техніки (РЛС П-18 «Малахіт»), навігаційні РЛС іноземного виробництва, автомобільну техніку.

Підрозділи морської піхоти, артилерії, інших військових частин повністю забезпечені польовою формою одягу нових зразків. Триває забезпечення новою формою одягу корабельного складу. На Західній військово-морській базі організована система харчування за сучасними стандартами…

Водночас великою проблемою залишається забезпечення особового складу житловими приміщеннями і відновлення інфраструктури військових містечок. Найбільш складною є ситуація серед контрактників, які, на відміну від офіцерів, не отримують компенсації за піднайом житла.

Для системного вирішення проблеми забезпечення службовим житлом з цього року розпочинаємо експеримент на базі окремої бригади морської піхоти.

А щодо забезпечення постійним житлом ми розраховуємо ще й на запровадження державою альтернативних дієвих підходів, як то пільгове кредитування за прикладом багатьох країн світу.

Допомогу у вирішенні проблемних питань родин загиблих, поранених воїнів, багатодітних сімей, родин військових, де виховуються діти з інвалідністю, а також щодо відновлення інфраструктури багатьох військових містечок нам надають органи влади, підприємці регіонів, де дисловані наші підрозділи. Дякую волонтерам та всім небайдужим українцям, які допомагають командирам наших частин. Дякую головам Одеської, Запорізької, Донецької обласних державних адміністрацій, міському голові Одеси, голові Маріупольської адміністрації. Як приклад, наведу нещодавнє рішення Одеської міської ради, згідно з яким шість з половиною мільйонів гривень місцевого бюджету підуть на будівництво соціальної інфраструктури для батальйону морської піхоти. Близько 35 мільйонів гривень передбачає виділити для маріупольських морських піхотинців керівництво Донеччини і громада Маріуполя. Але нам би хотілося, щоб і інші регіони, зокрема Миколаївщина, підтримували своїх захисників.

— У суспільній свідомості Військово-Морські Сили — це передусім кораблі. Їхнє будівництво — це великі кошти. Але без сучасних кораблів ми не матимемо захищених портів, не убезпечимо судноплавство. Також не є таємницею, що значна частина потенціалу України в галузі судноремонту перебуває в тимчасово окупованому Криму. З огляду на це, які в нас перспективи в будівництві та модернізації військових кораблів?

— Двадцять шостому президенту США Теодору Рузвельту належать слова: «Флот може стати реальною потужною силою тільки у випадку, коли він створюється систематично та цілеспрямовано. Народ у значній масі повинен розуміти і підтримувати ціну створення настільки дорогого засобу, яким є флот».

Ці слова мають бути керівництвом до дій, оскільки сьогодні для України актуальність цього вислову може порівнюватись із легендарним гамлетівським «Бути чи не бути?». І в нашому випадку це питання стосується статусу України як морської держави.

Також зазначу, що Військово-Морські Сили — це не тільки кораблі, але й авіаційна складова, частини спеціального призначення, підрозділи всебічного забезпечення, навчальні і наукові заклади.

А кораблі — це те, що для нас унікальне, чого немає в інших видах, родах військ. Це те, завдяки чому ми виконуємо специфічні завдання, для яких призначені.

Суднобудівна і судноремонтна галузь України протягом останніх десятиріч системо руйнувалася. Впродовж останніх років виникли серйозні проблеми у співпраці із ДП «Суднобудівний завод імені 61-го комунара» та Чорноморським судноремонтним заводом. Виконання розміщених за результатами тендерів наших замовлень на ремонти фактично саботується. За наданими нами матеріалами органами прокуратури розпочаті кримінальні провадження та ведеться досудове розслідування.

Є й позитивні приклади співпраці. ПрАТ «Завод «Кузня на Рибальському» здійснює в інтересах Військово-Морських Сил Збройних Сил України будівництво чотирьох малих броньованих артилерійських катерів проекту 58155 та двох десантних катерів проекту

Ракетний катер «Прилуки» під час виконання завдань у Чорному морі

58181 за державними контрактами, які укладені з Міністерством оборони України 2016 року.

Торік ми отримали, провели ходові випробування і прийняли до складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України два малі броньовані артилерійські катери проекту 58155 «Аккерман» і «Бердянськ». Саме цей завод є власником проектів катерів, які вже довели свою ефективність. Підприємство має відповідні виробничі потужності, спеціалістів для здійснення повного циклу будівництва і броньованих катерів проекту 58150 «Гюрза». А саме ці катери стали прототипами для створення десантних та малих броньованих артилерійських катерів прибережної морської зони.

Зараз силами цього підприємства здійснюється ремонт нашого флагмана — фрегата «Гетьман Сагайдачний». Нагадаю, що саме на «Кузні на Рибальському» будувалися корвети проекту 1124, зокрема «Луцьк» та «Тернопіль».

ВТРИЧІ ЗБІЛЬШЕНО УКОМПЛЕКТОВАНІСТЬ ВМС ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ТА ОСНОВНИМИ ЗРАЗКАМИ ОЗБРОЄННЯ І ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

— За вашими словами, після перебазування з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим 2014 року укомплектованість ВМС України становила близько третини. Якою вона є тепер?

— Через таку ситуацію перші ротні тактичні групи в районі АТО формувалися з добровольців морської піхоти, корабельного складу, частин забезпечення. У 2014–2015 роках комплектування особовим складом здійснювалося як за рахунок укладання контрактів, так і шляхом мобілізації.

2016 року до ВМС було прийнято за контрактом близько 3700 осіб, з них більше 300 офіцерів.

2017 року ця тенденція зберігається, разом з цим ми підвищили вимоги до кандидатів, через що далеко не всі охочі отримують можливість укласти контракти.

Сьогодні всі військові частини Військово-Морських Сил Збройних Сил України за рівнем укомплектованості особовим складом спроможні виконувати завдання за призначенням.

2017 року запроваджено нові підходи до оцінки командування військових частин. Мені як командувачу не цікаві важливі колись показники — особиста віддана, вирівняні бордюри, пофарбована травичка. Нині головний критерій — спроможність підготувати частину до виконання бойового завдання. Тільки за останній місяць щодо керівного складу двох організаційних структур — а це і командири, і їхні заступники — вжиті жорсткі кадрові і дисциплінарні заходи.

Екіпаж фрегата «Гетьман Сагайдачний» обслуговує корабельне озброєння

У першому випадку покарані особи, які не забезпечили законне використання державних коштів, у другому — ті, які допустилися помилок у роботі з підлеглими. Словом, командири різних рівнів оцінюються виключно за ефективністю керівництва.

Користуючись нагодою, щиро дякую нашим партнерам — іноземним спеціалістам, волонтерам, які проводять курси лідерства, управління персоналом, стратегічних комунікацій для різних категорій керівного складу — від командування ВМС до командирів відділень.

До речі, на одному з тренінгів британський спеціаліст високого рівня зробив парадоксальний на перший погляд висновок: «Менше є більшим». Тобто меншою кількістю людей можна якісно виконати більше завдань, оскільки у них не залишається часу на непотрібну роботу і втрачається можливість перекидати завдання один одному. Кожен розуміє мету. Кожен несе персональну відповідальність за результат. Кожен персонально оцінюється. Не за кількістю підготовлених паперів, а за кінцевий результат. Із цього ми і виходимо в роботі з персоналом. Кожна державна копійка має бути використана ефективно. А хто не встигатиме за командою, звільнятиме «лижню» для більш ефективних управлінців.

— Які завдання поставлені перед військовими моряками у рік ВМС?

— Головне завдання — готовність до відсічі збройної агресії проти України в Чорноморській і Азовській морських операційних зонах, виконання визначеними силами бойових завдань із захисту територіальної цілісності і незалежності України в районах проведення АТО, в цілому забезпечити захист держави з приморського напрямку.

Також поточного року плануємо:

поповнити корабельний склад малими броньованими артилерійськими катерами типу «Гюрза», розпочати будівництво серії десантних катерів типу «Кентавр», яке має завершитися 2018 року;

продовжити будівництво багатоцільового корвета, протикорабельного і зенітного ракетного корабельного комплексів та іншого морського озброєння;

провести модернізацію і ремонт фрегата «Гетьман Сагайдачний», відновити технічний стан озброєння ракетного катера «Прилуки», середнього десантного катера «Юрій Олефіренко», навчального корабля «Вінниця»;

забезпечити нарощування спроможностей системи базування і оптимізацію організаційної структури ВМС, передусім органів управління, які ми поетапно приводимо до стандартів НАТО;

наростити спроможності системи базування ВМС ЗС України, зокрема й на Азовському морі.

Також ми зацікавлені в отриманні сучасних кораблів і катерів у межах міжнародного співробітництва.

Отримання шляхом закупівлі, передачі в лізинг чи безоплатної передачі кораблів, що були у використанні, у різних форматах — з озброєнням чи без озброєння є поширеною світовою практикою. Слід розуміти, що технічний стан кораблів, які були в експлуатації у провідних державах, як правило, оцінюється позитивно, оскільки дотримуються технологічні терміни ремонтів та докувань.

Тема надання партнерами кораблів, катерів, озброєння, бойової техніки для Військово-Морських Сил Збройних Сил України в межах міжнародного співробітництва вкрай делікатна. Будь-яке необережне слово у публічній площині може зруйнувати хід переговорного процесу, унеможливити необхідні для цього політичні рішення. Оскільки для нас результат значно важливіший за сенсаційні повідомлення, поки що можу сказати лише те, що відповідні перемовини і консультації відбуваються, їхні деталі розкривати не можу.

2017-го маємо також вирішити багато соціальних проблем. Серед пріоритетних проектів:

будівництво військових містечок у Сараті, Білгороді-Дністровському, Дачному, Алтестовому, Миколаєві, Очакові, Бердянську, Маріуполі; створення фонду службового житла в Одесі, Миколаєві.

— Дякую за змістовні відповіді. Вітаємо Вас і весь особовий склад вітчизняного флоту із Днем Військово-Морських Сил Збройних Сил України. Чистих вам фарватерів, вірного курсу і сім футів під кілем.

Розмову вів Леонід МАТЮХІН

РАПТОВА ПЕРЕВІРКА БОЄГОТОВНОСТІ ОКРЕМИХ ЧАСТИН ВМС

ОЧАКІВ, ТЕНДРІВСЬКА КОСА, СТЕПИ БЕССАРАБІЇ. САМЕ ТАКОЮ РІЗНОМАНІТНОЮ БУЛА ГЕОГРАФІЯ ВИКОНАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ ФЛОТУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ. ВІЙСЬКОВІ МОРЯКИ ДЕСАНТУВАЛИСЯ В ЗАДАНИЙ РАЙОН, ЗАХОПЛЮВАЛИ МОРСЬКЕ УЗБЕРЕЖЖЯ, ЗМІНЮВАЛИ ЛОКАЦІЇ…

Ніч. На годиннику о пів на третю. Екіпаж розбудив сигнал тривоги.

— Приготувати корабель до бою та походу. Розрахункам зайняти бойові пости! — скомандував черговий по кораблю.

Підрозділ морської піхоти, подолавши очаківські бездоріжжя, завантажився на «хамерах» у твіндек середнього десантного корабля «Юрій Олефіренко».

— Виходимо в море. Баковим на бак, ютовим на ют, корабель зі швартових знімати! — лунають команди на головному командному пункті корабля.

«Юрій Олефіренко» повагом покидає військову гавань Очакова. Екіпаж веде його вночі, в цілковитій темряві та режимі радіомовчання. Проведення десантного корабля за тралами здійснив рейдовий тральщик «Генічеськ».

У корабельному трюмі проводиться нарада. На капоті «хамера» розгорнута карта, визначається порядок дій, обговорюються питання взаємодії родів сил (військ).

— Увага, морпіхи! Це острів Тендрівська коса. Є інформація, що його захопили незаконнні бандформування. Завдання: здійснити висадку на берег, закріпитися на ньому, зайняти нові позиції та провести пошуково-рейдові дії на острові. У разі виявлення ворога — знищити його, — ставить завдання командир підрозділу морської піхоти.

У ВМС ВІДБУЛАСЯ ПЕРЕВІРКА РІВНЯ БОЙОВОЇ ГОТОВНОСТІ. ЗАГАЛОМ ДО НАВЧАНЬ ЗАЛУЧАЛОСЯ БЛИЗЬКО 20% ОСОБОВОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОГО ФЛОТУ У ВЗАЄМОДІЇ З ІНШИМИ РОДАМИ СИЛ (ВІЙСЬК)

Ранок. Випробування морських піхотинців розпочалися вивантаженням бойової техніки з корабля на берег. При цьому важливим моментом є авіаційна та артилерійська підтримка з інших бойових кораблів для пригнічення берегової активності умовного противника. Висадка «хамерів» і «бетеерів» на необладнане узбережжя — не надто просте у виконанні завдання.

Тендрівська коса по-своєму зустріла морпіхів. Хмари комарів та іншої мошкари, що буквально заліплюють обличчя, та яскраве сонце неабияк ускладнювали маневрене пересування десанту. Бійці знають всі особливості тактичного переміщення відкритою острівною місцевістю. Там немає можливості укритися, замаскуватися й окопатися. Потрібно діяти швидко, на випередження. За задумом, «чорні берети» мали провести пошуково-рейдові дії. Виявити незаконні збройні формування, витіснити їх у район тендрівського маяка, заблокувати та знищити. Але перед тим треба було перевірити поодинокі напівзруйновані будинки. Там могла зачаїтися небезпека.

Морпіхи відпрацювали дії зі штурму будівель, знешкодження в них ворога, звільнення умовних заручників. Розгромивши сили і засоби незаконних збройних формувань, українські військові моряки зайняли нові позиції та створили всі необхідні умови для ведення оборонних дій.

…Вертольоти морської авіації наближалися до острова Тендрівська коса. Морські піхотинці отримали наступну ввідну: висунутися в новий район виконання завдань. Є загроза захоплення військового стратегічного об'єкта — бази озброєння.

— «Дельфіне», тебе з групою висадять у цій точці. Ось тут, поряд із селищем Біленьке, розташовані ці склади. У вас 5–10 хвилин на те, щоб взяти під свій контроль цю дорогу. Вона єдина, яка веде до об'єкта, — дає розпорядження командир групи морської піхоти.

За 40 хвилин морпіхів висадили на пшеничному полі в степах Бессарабії.

— Попереду чагарники. Зайняти оборону, — командує «Дельфін».

«Чорні берети» забезпечили охорону та супроводження колони військової техніки, яка вирушила в заданий район для розгортання та подальшого вогневого застосування.

Віталій ПАНЧИШИН

Командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Ігор Ворончено:

«У Військово-Морських Силах відбулася перевірка рівня бойової готовності. Загалом до навчань залучалося близько 20% особового складу національного флоту у взаємодії з іншими родами сил (військ) й відпрацьовано чимало питань навчально-бойового характеру. Це і захоплення та утримання островів силами морського десанту, перекидання підрозділів морської піхоти повітряним способом та посилення оборони важливих об'єктів і комунікацій, здійснення маршу з подоланням водної перешкоди та пошуку й знищення диверсійно-розвідувальних сил противника, постановки морських мінних загороджень та ведення протимінних дій, видача розрахунками радіолокаційних станцій цілевказань підрозділам артилерії ВМС та ураження морського десанту противника. А ще було відпрацьовано виконання завдань з переміщення вертольотами морської авіації вантажів на зовнішній підвісці.

Крім цього, штабами відпрацьовано питання управління реальними діями сил в умовах, наближених до бойових. Під час перевірки особлива увага на всіх рівнях приділялася питанням маскування та забезпечення безпеки застосування сил».

У твіндеку. Морпіхи готуються до висадки морського десанту

«Чорні берети» зайняли нові позиції на узбережжі Тендрівської коси

Вертольоти Військово-Морських Сил готові до польоту

Козаки Сагайдачного здобувають Кафу

Петро Сагайдачний

УКРАЇНСЬКІЙ МОРСЬКІЙ СИЛІ — 1110 РОКІВ

ТАКТИКА ЗАПОРОЗЬКИХ КОЗАКІВ НЕ БУЛА ХАРАКТЕРНОЮ ДЛЯ КЛАСИЧНОГО МОРСЬКОГО БОЮ ТОГО ЧАСУ. А КОЗАЦЬКІ ЧАЙКИ СТАЛИ ЕФЕКТИВНОЮ ЗБРОЄЮ ПРОТИ ВЕЛИКИХ ВОРОЖИХ ВІТРИЛЬНИКІВ

2017 рік оголошено роком Військово-Морських Сил України, а 2 липня 2017 року, в День ВМС ЗС України, відзначатиметься дуже важлива дата — 1110 років української морської сили

Розвиток морської сили на наших землях бере свій початок ще у V-VI століттях. Це відлік часу від походу київського князя Олега на Константинополь і відомого прибивання щита на ворота тодішнього Цареграда. Відтоді Київська Русь 30 років користувалася правом безоплатного проходження суден через протоки Босфор і Дарданелли, що неабияк сприяло розвитку її торговельних відносин з країнами Середземномор'я.

Ще одним народним улюбленцем, засновником Запорозької Січі та українського козацького флоту був Дмитро Вишневецький. Він увійшов до історії під іменем Байди, Байди-Вишневецького.

Цей представник знатного роду обіймав високу військово-адміністративну посаду, за його правління з кінця XVI ст. Січ стала надійним щитом України та розташованих за нею російських, білоруських і польських земель від спустошливих татарсько-турецьких навал.

Про постать Петра Сагайдачного написано чимало. Воно й не дивно, адже саме під його керівництвом козаки здійснили успішні морські походи проти султанської Туреччини та Кримського ханства.

Запорожці влаштовували морські й сухопутні походи на Крим та узбережжя Чорного моря — береги Анатолії та Малої Азії, суттєво послаблюючи військову силу ворога, знищуючи його флот, руйнуючи найважливіші порти. Під час великих походів козаки нападали на кілька фортець одночасно, при цьому завдаючи головного удару якійсь найбільшій твердині, серед котрих

ЗАПОРОЗЬКИЙ ФЛОТ У ЧАСИ САГАЙДАЧНОГО ПАНУВАВ НА ЧОРНОМУ МОРІ, КОНТРОЛЮЮЧИ НАВІГАЦІЮ МІЖ БОСФОРОМ, І ДНІПРОВСЬКО-БУЗЬКИМ ЛИМАНОМ, ГИРЛОМ ДУНАЮ Й УЗБЕРЕЖЖЯМ КРИМУ

були Стамбул, Трапезунд, Синоп. Така тактика, не характерна для класичного морського бою того часу, не тільки спантеличувала супротивника, а й завдавала відчутного удару по моральному стану його війська, сіяла безлад і паніку.

Сагайдачний розумів, що аби був потужний флот, треба мати розвинуте суднобудування. Човни у запорозьких козаків були двох видів — річкові й морські. Річкові використовувалися здебільшого в мирних цілях, для рибальства. Вони вміщували щонайбільше десять осіб. Морські судна називалися чайками (від татарського слова «каїк» — «чаїк» — круглий човен). Саме ці судна мали найбільше військове значення. Конструктивно козацька чайка увібрала в себе досвід суднобудування часів княжої Русі, вікінгів, морський досвід країн Середземномор'я.

Козацька чайка являла собою міцне, маневрове, швидкохідне вітрильно-веслове судно класу «ріка-море». Вона була призначена для морських походів та боротьби із сильним і добре озброєним флотом Османської імперії як у прибережних водах, так і у відкритому морі.

Морські походи запорожців здійснювалися переважно в осінній час, в особливо хмарні дні й темні ночі, перед молодим місяцем. Це дозволяло приховати від неприятеля просування козацьких суден. Чайки виходили просто з січової гавані й спускалися Дніпром. Флотилія йшла так тісно, що веслярі ледь не зачіпали весла сусідніх кораблів. Стрій флотилії очолювала чайка кошового отамана, на якій був піднятий отаманський стяг. Так козаки допливали до острова Тавань, навпроти якого на правому березі Дніпра стояло турецьке місто Кизикирмен. Турки й татари, коли довідувалися про рух запорожців, вживали проти них відповідних заходів. Зокрема, від Кизикирмена до Тавані вони протягували залізні ланцюги впоперек Дніпра, а від містечка Ослона до тієї ж Тавані в такий же спосіб перегороджували річку Конку (притока Дніпра неподалік Олешківської Січі).

Під час походів козаки користувалися особливим компасом і добре орієнтувалися по зорях. На швидких і маневрених однощоглових морських чайках, як правило, проти сонця, вони непомітно підпливали до турецької ескадри й з настанням ночі зненацька брали галери на абордаж, блискавично захоплювали їх, знищували турецький екіпаж, визволяли бранців.

Запорозький флот у часи Сагайдачного панував на Чорному морі, контролюючи навігацію між Босфором і Дніпровсько-Бузьким лиманом та гирлом Дунаю й узбережжям Криму. Сагайдачний особисто керував майже всіма значними походами як суходолом, так і морем. Його морську ескадру становили понад 300 чайок, на яких служили до 20 тисяч моряків-запорожців.

Леонід МАТЮХІН

КОЗАЦЬКА ФЛОТИЛІЯ БУЛА ГРОЗОЮ НА ЧОРНОМУ МОРІ

1775 рік. Хоча війна з Туреччиною щойно завершилася підписанням Кючук-Кайнарджійського мирного договору, Росія уже готується до нових боїв. Вирішено будувати чорноморський флот. Для верфі вибирають місце у гирлі Дніпра. Тут, на місці старого укріплення, розростається місто Херсон.

Нове місто, як і нові захоплені території, заселяли багато національностей, але передовсім українці. Саме вони, і це мусила визнати імперія, стали основою нового флоту.

Потьомкін наказав набирати козаків, ті ж на заклик відреагували мляво. Пам'ять про руйнування Січі й ув'язнення кошового Калнишевського на Соловках була ще свіжою. Назбиралося ледве з тисячу охочих під орудою Сидора Білого. Утім обіцянки відновити запорозькі вольності, а також надати офіцерські звання і дворянство таки подіяли. Уже у травні 1783-го Сидір Білий привів із Херсона до кримського містечка Ахтіар цілу флотилію, яка і стала ядром майбутнього Чорноморського флоту. Проте командування ним довірили росіянину. Кошовий Білий повернувся в Херсон будувати нову флотилію — Лиманську. Невеликі гребні кораблі були звичніші для козаків, ніж важкі фрегати і лінкори.

У 1787 році Туреччина висунула Росії ультиматум — повернути Крим і визнати Грузію васалом Османів. Почалася війна. До кримського берега і гирла Дніпра вирушив турецький флот — на той час один із найбільших не лише у Чорному, а й у Середземному морях. Протистояти йому виявилася готовою лише Чорноморська козацька флотилія Сидора Білого.

Під час битви у Дніпровському лимані турецький флот зазнав відчутних втрат, після яких так і не зміг відновитися. Щоправда, були серйозні втрати й у козаків. Зокрема смертельного поранення зазнав отаман Сидір Білий. І управління боєм узяв на себе Антін Головатий. У сильний вітер і шторм козацькі чайки не лише буксирували скампавеї з десантом, а й успішно штурмували ворожі кораблі. Еcкі-Гасан не дорахувався після цього бою шести лінійних кораблів, двох фрегатів, сімох малих суден та близько шести тисяч моряків. Козацькі чайки виявились ефективною зброєю проти великих вітрильників.

1795 року кошовому отаману Захарію Чепізі було наказано направити козацький полк на придушення повстання в Польщі, а 1796-го — на так звану Перську війну для завоювання Азербайджану. Як і раніше, на нову війну імператорський уряд першими кинув українців.

У цей похід Антін Головатий вирушив на чолі флотилії і двох піших полків уже в чині кошового отамана й російського чину бригадира. Отже, ми можемо вважати флотилію Головатого першою російською Каспійською флотилією, а Антона Головатого — її першим командиром.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

Бронеавтомобіль «Козак-2» долає штучний брід під час державних випробувань

КОЛИ ЗМОЖЕМО ВИПРОБОВУВАТИ ВІЙСЬКОВУ ТЕХНІКУ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО?

НИНІ В УКРАЇНІ НЕМАЄ ЖОДНОЇ СЕРТИФІКОВАНОЇ ЛАБОРАТОРІЇ, ДЕ ТЕХНІЧНІ, ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ, БОЙОВІ Й ІНШІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ ЗРАЗКІВ ОВТ ТА МАЙНА ПРОХОДИЛИ Б ВИПРОБУВАННЯ НА ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТАМ НАТО

Нова редакція Воєнної доктрини України передбачає розвиток Збройних Сил за західними стандартами та досягнення сумісності зі збройними силами держав — членів НАТО. Якщо говорити у цьому контексті про сумісність озброєння та військової техніки (ОВТ), то це непросте завдання для підприємств вітчизняної «оборонки». Одне з проблемних для них питань — оцінка відповідності та сертифікації зразків ОВТ вітчизняного виробництва стандартам НАТО

Наразі у питаннях впровадження стандартів НАТО в процес виробництва та модернізації техніки для потреб українського війська між оборонним відомством та підприємствами вітчизняного ОПК налагоджено тісну взаємодію. Механізм цієї взаємодії закладено у процедури замовлення зразка ОВТ та перевірки якості кінцевої продукції. Так, Міноборони формує технічні завдання на розробку ОВТ з урахуванням досвіду АТО та вимог сучасних стандартів НАТО.

На практиці це виглядає таким чином: фахівці науково-дослідних установ ЗС України аналізують досвід експлуатації (застосування) відповідного зразка ОВТ в районі проведення АТО та уточнюють вимоги до його характеристик, у тому числі з урахуванням специфіки завдань конкретного військового підрозділу, який його експлуатує (застосовує). Потім уточнені вимоги порівнюють із існуючими матеріально-технічними стандартами НАТО, і якщо вимоги стандартів підходять, то їх обов'язково внесуть до технічного завдання, яке виконуватиме виробник.

Потрібно зауважити, що матеріально-технічні стандарти впроваджуються у виробництво ОВТ саме конструкторами, які його розробляють. Тому, коли йдеться про перехід на стандарти НАТО, це стосується перш за все нових зразків вітчизняного ОВТ. При розробці радянської техніки в неї закладались зовсім інші стандарти, тому можливості її модернізації за стандартами Альянсу вкрай обмежені.

Із початком антитерористичної операції виникло чимало пропозицій з боку вітчизняних виробників стосовно нових зразків ОВТ, елементів військового спорядження та іншої продукції військового призначення. Більше того, значна їх частина розробляється, орієнтуючись на стандарти НАТО. Але оцінити їх відповідність тим самим стандартам та отримати підтверджуючий сертифікат для вітчизняного виробника виявляється великою проблемою. Для цього виріб має пройти перевірку або випробування в спеціалізованій лабораторії з підготовленим персоналом та необхідним обладнанням. Важливо, щоб лабораторії були сертифікованими та проходили регулярну верифікацію якості послуг, що ними надаються. Тільки в цьому випадку можна говорити про визнання їхньої діяльності не тільки в Україні, а й за її межами.

Сьогодні всі нові зразки вітчизняного ОВТ та елементи військового спорядження перед направленням у війська піддаються ретельній перевірці та випробуванням за відповідними програмами та методиками оцінювання, які складають фахівці науково-дослідних установ ЗС України. Проте результати таких випробувань визнаються лише в Україні.

Зараз в Україні немає жодної сертифікованої лабораторії, де технічні, експлуатаційні, бойові й інші характеристики вітчизняних зразків ОВТ та майна проходили б випробування на відповідність стандартам НАТО.

До речі, з вимогами НАТО до показників і параметрів зразків ОВТ та методиками їх оцінювання вітчизняні розробники можуть ознайомитися заздалегідь. Майже 2/3 стандартів є у відкритому доступі на офіційному сайті НАТО, для їх отримання необхідно лише пройти процедуру реєстрації. Ознайомлення із стандартами, які мають обмежений доступ, здійснюється через відповідний запит до Міноборони у порядку, визначеному законодавством України щодо збереження державної таємниці. Треба розуміти, що стандарти НАТО формуються не на порожньому місці,ісі вони базуються на бойовому досвіді, накопиченому в арміях країн — членів НАТО.

СЕРТИФІКАЦІЯ ЗА СТАНДАРТАМИ НАТО ЗА КОРДОНОМ — ПРОЦЕДУРА НЕДЕШЕВА. ПЕРЕВІРКА ЗРАЗКА ОВТ НА БАЛІСТИЧНУ СТІЙКІСТЬ КОШТУЄ 45 000 ЄВРО, ВИПРОБУВАННЯ НА ПІДРИВ — 900 000

Для того, щоб ОВТ вітчизняного виробництва постачати на світовий ринок, необхідне проведення випробувань саме у сертифікованих лабораторіях. Але в Україні зробити це поки що неможливо, а за кордоном — надто дорого. Деякі вітчизняні виробники вже це відчули. Так, під час цьогорічного «Українського форуму з оборони та безпеки» голова Ради директорів НВО «Практика» Олег Висоцький говорив, що його підприємство, яке виробляє цілу лінійку бронеавтомобілів «Козак» (до речі, «Козак-2» нещодавно прийнято на озброєння українського війська), вже має досвід звернення до іноземних сертифікованих центрів. З його слів, сертифікація за стандартами НАТО за кордоном — недешева процедура, яка не по кишені вітчизняним виробникам. Приміром, перевірка зразка ОВТ на балістичну стійкість коштує 45 000 євро, випробування на підрив — 900 000.

Необхідність створення в Україні сертифікаційного центру розуміють як розробники, так і замовники ОВТ. Тому планується створити Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки ЗС України на базі Державного науково-випробувального центру ЗС України. На сьогодні це єдина в країні унікальна спеціалізована науково-дослідна установа, що реалізує функції державного контролю якості оборонної продукції в інтересах Збройних Сил України та інших силових відомств.

Про це йшлося під час нещодавнього відвідування ДНВЦ ЗСУ віце-прем'єр-міністром із питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванною Климпуш-Цинцадзе. Необхідно подбати про те, щоб врахувати видатки для створення інституту випробувань і сертифікації ОВТ в бюджетних пропозиціях на 2018 рік.

Андрій ЛИСЕНКО

ДОВІДКА «НА»

ЩО ТАКЕ СТАНДАРТИ НАТО

У країнах Північноатлантичного альянсу, коли йдеться про стандарти НАТО або «Угоду зі стандартизації» (Standardization Agreement; STANAG), мають на увазі міжнародний договір, який регламентує загальні правила, визначає спільний порядок дій, закріплює єдину термінологію і встановлює умови уніфікації технічних процесів, озброєння та військової техніки, інших засобів матеріального забезпечення збройних сил Альянсу та країн-партнерів.

Усі стандарти НАТО умовно можна розділити на адміністративні, оперативні та матеріально-технічні. Адміністративні стандарти визначають процеси управління та обміну інформацією, порядок роботи з документацією. Оперативні — спрямовані на оперативне планування застосування військ. Матеріально-технічні стандарти визначають єдині вимоги до озброєння і військової техніки союзників, управління життєвих циклів, а також кодифікації предметів забезпечення.

Вищим органом НАТО, який визначає політику в галузі озброєння, у тому числі в питаннях стандартизації, є Конференція національних директорів з озброєння (Conference of National Armaments Directors — CNAD). Під її егідою розгорнута широка структура робочих груп і підгруп, різних комітетів, що на постійній основі аналізують отриманий Альянсом досвід та розробляють і уточнюють стандарти НАТО.

Окрім того, кожна з країн — членів НАТО може мати свої національні стандарти. Проте у разі спільних дій у складі сил контингенту Альянсу усі керуються виключно загальними стандартами НАТО.

ПРО ПРОГРАМУ «100 ТИСЯЧ» ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ АТО,

АБО ЯКИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ПАКЕТ ГАРАНТУЄ УЧАСНИКАМ БОЙОВИХ ДІЙ ВЛАДА МІСТА ЛЕВА

До кінця року у Львові на вулиці Під Голоском планують завершити будівництво першої багатоповерхівки для учасників АТО та сімей загиблих

У Львові на обліку нині перебувають близько 5000 учасників АТО. Цього року з місцевого бюджету на надання соціальної допомоги, пільг та компенсацій передбачено майже 146 млн, з яких 25 млн грн — на будівництво житла

Ще 2014 року у Львові була ухвалена Комплексна програма підтримки ветеранів АТО та членів їхніх сімей, які проживають у цьому місті, а також у м. Винники, смт Рудно та Брюховичі. Вона поширюється і на добровольців. До речі, Львівська обласна рада видає їм посвідчення учасника бойових дій обласного зразка, за якими вони нарівні з рештою ветеранів АТО можуть користуватися пільгами з місцевого бюджету.

Так, якщо львів'янин, повернувшись з війни, потребує дорогого лікування, йому допоможуть грошима. Фіксованого розміру виплата немає — все залежить від складності захворювання, яка визначається спеціальною комісією міської ради.

Виплачують у Львові учасникам АТО один раз на рік і грошову компенсацію на реабілітацію або санаторно-курортне лікування, проте лише інвалідам війни I-III груп (50 тис. грн, 10 тис. грн та 8 тис. грн відповідно).

Дбають у місті і про родини загиблих. 54 загиблих учасників АТО — львів'яни. Батькам захисників з цього року почали виплачувати по п'ять тисяч гривень до Дня матері та Дня батька. Як відомо, родини загиблих за законом мають знижку 50% на комунальні послуги. У Львові їм компенсують 100% вартості таких послуг.

Дбають і про дітей учасників АТО. Місцева влада забезпечує їх безкоштовним харчуванням у загальноосвітніх школах, гарантує безоплатне навчання в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах. Визначено в бюджеті міста й одноразову матеріальну допомогу на оздоровлення. Так, цього року дітям ветеранів АТО виплачують по 2000 грн. Тим, батьки яких загинули, — 4000 грн; дітям з інвалідністю — 5000 грн, а дітям інвалідів війни та бійців-добровольців — по 3000 грн.

До Дня Святого Миколая дітям загиблих бійців запланована одноразова допомога в 10 000 грн.

У деяких випадках дітям бійців, які зареєстровані та фактично проживають у Львові і потребують дорогого лікування, за рішенням комісії, передбачена фінансова виплата в розмірі до 10 000 грн.

Найважче місцевій владі, як і в інших великих містах, вдається вирішувати питання забезпечення учасників АТО житлом та земельними ділянками.

У Львові було вирішено одноразово виплачувати допомогу на розв'язання соціально-побутових проблем по 100 000 грн тим, хто ще не отримав земельну ділянку. Прописали це у «Програмі про захист інтересів учасників антитерористичної операції», яку львів'яни назвали «100 тисяч». Розрахували її до 2020 року. Її фінансування коштуватиме бюджету міста 410 мільйонів гривень.

— Місто не має можливості виділяти землю, тому ми допомагаємо учасникам АТО фінансово. Цю компенсацію на вирішення соціально-побутових питань бійці можуть витратити на освіту та інші необхідні для життя речі. За час дії програми допомогу вже отримали 760 учасників АТО, до кінця року плануються виплати ще 340 ветеранам, — повідомила начальник управління соціального захисту Львівської міської ради Наталія Демкович.

Окрім того, Львівська міськрада сприяє отриманню учасниками АТО земельних ділянок поза межами міста, однак ветерани повинні зробити вибір — або земельна ділянка, або гроші.

— Програма регулює і питання забезпечення житлом. У нас зараз на квартирному обліку 2120 учасників АТО. Першочерговики — 44 сім'ї загиблих, 61 особа з інвалідністю, 8 атовців-сиріт. Нині вже добудовуємо першу чергу будинку у Львові по вулиці Під Голоском — 53 квартири, де і отримують квартири учасники АТО цих категорій. Передбачається, що будинок для учасників АТО матиме три під'їзди по шість поверхів. Кожна з квартир — двокімнатна, із середньою площею — 67 кв. м, — говорить заступник начальника управління житлового господарства Львівської міської ради Галина Мазур.

Минулого року було придбано дев'ять квартир для ветеранів-інвалідів, які втратили кінцівки під час участі в АТО.

Для 17 родин, яким належить грошова компенсація з державного бюджету на придбання житла (інваліди I і II груп та члени сімей загиблих бійців), з міського бюджету виділили додатково грошову компенсацію на загальну суму 2,3 млн грн (інші вирішили дочекатися квартир).

ВЕТЕРАНАМ АТО, ЯКІ ЩЕ НЕ ОТРИМАЛИ ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ, У ЛЬВОВІ ВИПЛАЧУЮТЬ ДОПОМОГУ У РОЗМІРІ 100 тис. грн

Уже завершено розподіл 635 земельних ділянок у межах Львівської області під будівництво, господарські будівлі і споруди та ведеться робота щодо оформлення встановленим порядком документів ще на 599 земельних ділянок. Створено сім гаражно-будівельних кооперативів та на етапі опрацювання ще чотири земельні ділянки на ці цілі. Окрім того, розробляється містобудівна документація щодо земельних ділянок у мікрорайоні Білогорща під дачну забудову.

Насамкінець повідомлю, що для допомоги ветеранам у місті відкрито Центр надання послуг учасникам бойових дій, який функціонує за принципом «рівний рівному». Його працівниками є учасники бойових дій та члени їхніх сімей, а також волонтери. Тут не з чужих слів знають про проблеми ветеранів, а головне завжди готові допомогти. У Центрі учасникам АТО допомогу можуть надати в оформленні необхідних документів для отримання пільг та соціальних гарантій, реабілітації, працевлаштуванні тощо.

Тетяна МОРОЗ

ДЛЯ УЧАСНИКІВ АТО ВІДКРИЮТЬ НОВУ БАЗУ ВІДПОЧИНКУ НА БЕРЕЗІ ЧОРНОГО МОРЯ

Національний банк України передав в управління Міністерства оборони України базу відпочинку «Південні зорі»

База відпочинку «Південні зорі» в селі Затока Одеської області

— Вже цього літа військовослужбовці бойових підрозділів — учасники АТО разом із родинами зможуть відпочити на березі Чорного моря в Затоці, на базі відпочинку «Південні зорі». Про це під час робочої поїздки до Одеського гарнізону повідомив Міністр оборони України генерал армії України Степан Полторак.

Нову оздоровницю до фондів оборонного відомства передав Національний банк України. Комплекс бази відпочинку «Південні зорі» становлять 10 окремих будівель різного призначення: будиночки та номери відпочинку, кафе, приміщення адміністративного та господарського обслуговування.

Очільник оборонного відомства оглянув базу відпочинку і зазначив, що її інфраструктура та матеріальне забезпечення дозволяє прийняти відпочивальників уже протягом місяця. Тож найближчим часом будуть вирішені організаційні питання щодо введення її в експлуатацію.

ДОКАЗИ АГРЕСІЇ — ЯК НАПАЛМ НА КРЕМЛІВСЬКІ ГОЛОВИ

ВОЛОНТЕРИ ПОЧАЛИ ПЕРЕКЛАДАТИ НА ПОНАД 30 МОВ СВІТУ СВІЙ ВИКРИВАЛЬНИЙ ЗДОБУТОК

InformNapalm — міжнародна розвідувальна волонтерська спільнота, що стала відповіддю громадянського суспільства на російську агресію. Головним чином спеціалізується на зборі інформації з відкритих джерел (Open source intelligence, OSINT) і доволі успішно вишукує докази участі не лише «рук», а й «мізків» Кремля в гібридній війні в Україні. Приміром, так було ідентифіковано 45 зразків новітнього російського озброєння, яке активно використовує агресор на Донбасі: танки, вантажівки, системи зв'язку і РЕБ, стрілецька зброя і навіть пайки та аптечки. Нашим провідником у цій спільноті став її речник Михайло Макарук — виходець з відомого волонтерського об'єднання «Народний тил»

— Нещодавно ми вирахували новітню російську снайперську гвинтівку калібру 12,7мм, завезену на Донбас, — розповідає Михайло Макарук. — Перед тим, як усе почати, детально вивчали технічну базу противника — від безпілотників до панцирників. Звісно, потребувався час на досягнення нинішніх пристойних фахових кондицій. Тепер у команді є люди, які добувають матеріал із соцмереж, — професійні осінтери та аналітики, які його вивчають. Ця робота — багато недоспаних ночей у пошуках інформації й підтримання належної комунікації. Так вдається ідентифікувати військові підрозділи «іхтамнєтів», їхню чисельність, техніку, місця дислокації в Україні, терміни перебування і періоди ротацій. Тісно співпрацюємо з українським кіберальянсом (#UCA). Про результати цієї дружби говорить весь світ. Приміром, є багато цікавої інформації з пошти Суркова, факти про справжнє обличчя руського православ'я тощо. Чимало матеріалів передано ССпО й фахівцям ІПСО ЗС України. Загалом активно обмінюємося з ними досвідом. До речі, там працюють професіонали з великої літери. Слава Богу, що є такі хлопці! Але їм бракує забезпечення: от би їхній ентузіазм помножити на солідне фінансування!..

Волонтери використовують й інформацію інсайдерів, які перебувають на окупованій території. У спільноті переконані: зараз варто підвищувати професіоналізм і координаційну комунікацію різних відомств та структур, залучених у протидію гібридній агресії. І дбати не лише суто про збір фактажу, а й про те, як його використовувати вже на державному рівні та оформлювати в повноцінні юридичні аргументи доказової бази про справжні наміри і дії путінців. Щоб якомога більше у світі побачили викривальний здобуток волонтерів, вони почали перекладати його на понад 30 мов і викладати на власному сайті. Разом із Центром дослідження безпекового середовища «Прометей» створено інтерактивну книгу «Донбас в огні» — спеціальний путівник для журналістів.

— Деякі ліберальні діячі закидають, що певна наша діяльність — на межі закону. Але в умовах агресії, передовсім інформаційної, нам ніколи чекати на створення правових коридорів для адекватної відповіді кремлівським тролям-фейкометам, — каже речник InformNapalm. — Ми волонтери, але граємо з державою в одну гру, хоча за чотири роки від неї не відчули суттєвого сприяння. Все тримається на тому, що кожен з нас має якусь офіційну роботу і віддає команді свій час та фінансовий ресурс. Зате палиці в колеса є кому встромляти. І коли на саміті Україна-НАТО делегація з Києва оприлюднила наші напрацювання — відео, фото, інфографіку, вони спричинили там фурор, а от про нас ніхто не згадав.

УКРАЇНА ПОТЕНЦІЙНО МОЖЕ НЕ ЛИШЕ ПРИТЯГНУТИ ДО ВІДПОВІДІ АГРЕСОРА, А Й ВІДШКОДУВАТИ ЗАПОДІЯНІ МАТЕРІАЛЬНІ ЗБИТКИ

Росіяни добре розуміють — це джерело гідної відповіді на їхній гібридний наступ, тому дуже не люблять такі «сюрпризи». Вони нас активно моніторять, але ніяк не вплинуть, бо маємо потужну систему внутрішньої безпеки. Ви здивуєтеся, напевно, але значна частина читачів InformNapalm — це росіяни! Вони часто погрожують, пробують «покласти» сайт, вкидають порції фейків… А ми йдемо своїм шляхом, виконуємо свою роботу.

До речі, команда InformNapalm уже другий рік фіксує судна, які заходять у порти Криму, порушуючи міждержавні угоди.

— Чим ви зараз живете не як волонтер, а як звичайна людина?

— Життя має дві сторони… Найбільше особисте досягнення — місяць тому в мене народився син! Головне, що він живе в мирному Києві. Є й негатив… 21 хлопець з моїх підшефних загинув на фронті. Я ці смерті ніколи не пробачу!

Волонтери встановили поставлені терористам САУ із Росії

Нині Україні принципово важливо сформувати бездоганну юридичну оцінку тих подій, які відбулися й відбуваються в руслі гібридного наступу РФ. А для цього потрібно системно і, найголовніше, правильно фіксувати всі докази підготовки, планування, розв'язування та ведення агресії щодо нашої країни. Очевидно, що адекватний з позицій міжнародного права кейс із такими доказами дає нам потужний інструмент у перемовинах з питань війни і миру на Донбасі, викриття анексії Криму, повернення заручників тощо.

— Якщо говорити про реальну міжнародну кримінальну відповідальність агресора, то Україна потенційно може не лише притягнути до відповіді винних, а й відшкодувати заподіяні їй матеріальні збитки, — наголошує кандидат юридичних наук, експерт-кримінолог Ганна Маляр. — Досі триває дискусія «Що відбувається на Сході: АТО чи війна?» Міжнародне право не вимагає такої ознаки, як оголошення війни. Щоб визнати силове втручання, не варто щось винаходити. Навіть наявність бойовиків, НЗФ, про які в Росії говорять як про «ополчення», міжнародне право відносить до ознак агресії. Я вже не кажу про докази присутності іноземних регулярних військ. З позиції права те, що відбувається на Сході України, можна сміливо називати агресією.

До 2014-го діями, які юридично розцінювали як підготовку і планування війни, вважали тільки дії військового характеру (застосування зброї, вторгнення тощо). На нашу біду, Україна тоді не мала такої оцінки воєнно-інформаційної складової. Адже одним з ключових інструментів гібридної агресії Росії стала інформаційна зброя. І щоби вона за неї таки відповіла, треба добряче попрацювати, збираючи докази.

Геннадій КАРПЮК

ЧЕРЕЗ 17 РОКІВ ПЕРЕРВИ «ЧИГИРИН» ЗНОВУ ВИРУШИВ У ПОХІД

За своїм віком катер є ветераном вітчизняного флоту, з моменту спуску його на воду минуло вже 33 роки, але 17 з них він простояв біля причальної стінки.

У березні 2014 року під час анексії Криму «Чигирин» захопили росіяни. Проте незабаром його вивели за межі 12-мильної зони, в якій «господарюють» росіяни, а далі наші моряки відбуксирували катер до Одеси.

Командир навчального катера «Чигирин» — цьогорічний випускник Інституту Військово-Морських Сил НУ «Одеська морська академія» лейтенант Олександр Дяк. Він один із тих севастопольських курсантів Академії військово-морських сил ім. П. С. Нахімова, що у березні 2014-го заспівали перед окупантами гімн України. Хоча він народився і виріс на півострові, що відіграло в майбутньому визначальну роль у виборі професії, його Крим був, є і буде українським. Тож свої перші офіцерські погони Олександр отримав уже в Одесі.

У квітні «Чигирин» пройшов ремонтні роботи та декілька етапів ходових випробувань. За короткий термін колективу ТОВ «Південна Судноремонтна Компанія» вдалося оживити один головний двигун, а в другому відновити роботу паливної системи. Надали допомогу волонтери й шефи з міста Чигирина. На цей час сформували й екіпаж з 13 осіб.

Перед виходом катера в море для відпрацювання курсових завдань найбільше роботи лягло на плечі старшини команди мічмана Андрія Бабичева. Він знає катер як своїх п'ять пальців, адже служить на ньому з 2007 року.

— Ніч перед виходом взагалі не спав. Звісно, були певні технічні негаразди, але ми їх усунули, — каже мічман.

Під час перевірки технічної готовності катера 22-річний командир «Чигирина» вийшов у море самостійно. До речі, старшими на виході були призначені такі ж молоді офіцери, командири катерів.

Наразі екіпаж «Чигирина» разом із курсантами 2-го курсу Інституту ВМС Національного університету «Одеська морська академія» проходить випробування морським походом. Вони вже відвідали порт Варна в Республіці Болгарія. Наступний пункт призначення — Констанца (Румунія). Майбутні офіцери під час переходу морем відпрацювали завдання зі штурманської прокладки, визначення місця перебування корабля, проходження вузини і боротьби за живучість.

Наталія ЗАДВЕРНЯК

«IZBA-ЧИТАЛЬНЯ» ПО-МАРІУПОЛЬСЬКИ

ВЖЕ БІЛЬШЕ РОКУ В МАРІУПОЛІ ПРАЦЮЄ УНІКАЛЬНЕ КАФЕ «IZBA-ЧИТАЛЬНЯ». ЙОГО ВЛАСНИКОМ Є МОЛОДИЙ ВИМУШЕНИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ З ДОНЕЦЬКА ТА ВЕТЕРАН АТО БОГДАН ЧАБАН

Богдан Чабан

— 2012 року я відкрив у Донецьку кав'ярню «IZBA-читальня». Згодом вдалося зробити з неї творчий майданчик, де молодь могла зустрічатися, спілкуватися і слухати хорошу музику, вірші тощо. Проіснував цей заклад до літа 2014-го, оскільки сепаратисти вирішили, що йому не місце в Донецьку. Почалися постійні погрози, тож ми були змушені припинити свою діяльність, — розповідає Богдан.

Про війну хлопець розповідає неохоче. Віком трохи більше 20 років він потрапив до добровольчого підрозділу «Шахтарськ». Богдан побував у найгарячіших точках району АТО — в Іловайську, Пісках, Мар'їнці. А після повернення з війни вирішив відродити кав'ярню-читальню.

— 2015 року я після бойових дій опинився в Маріуполі й зрозумів, що такий проект дуже необхідний цьому місту, і є сенс його там відновити. Територія, прилегла до району АТО, має розвиватися, і має бути місце, де б могла збиратися молодь, — переконаний чоловік.

Богдан почав шукати можливості для фінансування цього проекту. І натрапив у Інтернеті на гуманітарну програму від ООН. Йому вдалося виграти грант на 222 тисячі гривень. Ремонт, меблі та деякі речі довелося робити самотужки, завдяки чому вдалося зекономити кошти.

ТЕРИТОРІЯ, ПРИЛЕГЛА ДО РАЙОНУ АТО, МАЄ РОЗВИВАТИСЯ, І МАЄ БУТИ МІСЦЕ, ДЕ Б МОГЛА ЗБИРАТИСЯ МОЛОДЬ

— Перед відкриттям кафе в Маріуполі я на своїй сторінці у Facebook написав пост про те, що нам необхідно поповнити нашу бібліотеку, бо книги є невід'ємною складовою закладу. Ми даємо можливість людям просто читати книжки, — розповідає Богдан.

На цей пост відгукнулося багато людей в Україні, і за досить короткий час вдалося зібрати 450 кілограмів книжок (Богдан, усміхаючись, пояснив, що книги вимірює кілограмами, бо отримував їх на «Новій пошті», де кожну посилку зважували). Зараз у кафе вже дуже велика бібліотека. Є українська, іноземна та сучасна література.

— Час від часу в нас відбуваються різні концерти, поетичні вечори. Харківські музиканти до нас приїжджають. Також у нас був письменник Сергій Жадан та подарував декілька ящиків книжок, — говорить Богдан.

Відвідувачі закладу можуть скуштувати смачних страв, випити коктейлі чи каву. Ціни там досить демократичні. Приміром, філіжанка кави коштує від 14 гривень.

Можливість відкрити власну справу є в кожного, головне — вірити в свої сили та йти до поставленої мети.

Олена КРУГЛЄНЯ

З ЧАШКОЮ КАВИ У КІНОТЕАТРІ ПРОСТО НЕБА

ВЕТЕРАН АТО ВАЛЕРІЙ СІВЕРЧУК ВІДКРИВ У ВІННИЦІ КАВ'ЯРНЮ «ЧОРНИЙ КІТ, БІЛА КІШКА»

Ветеран АТО Валерій Сіверчук

— Під час служби на Сході України сумував за ароматом та смаком кави, адже до війни, як власник турагенції, мав змогу пити її в багатьох куточках світу, — розповідає Валерій. — А армійський кавовий напій або волонтерська розчинна не могли її замінити. Тому, повернувшись додому, вирішив відкрити справжню українську кав'ярню. І щоб обслуговування було лише українською, і музика винятково наша, і кава тільки свіжообсмажена.

Ветеран переконаний, що власник має знати всі тонкощі тієї справи, якою займається. Тому закінчив курси бариста в Києві. Придбавши 30 кг кави, зібрав у себе вдома знавців кави — експерементувати. Смажили, куштували, знову смажили. Так знайшли свій неповторний смак кави.

— У кав'ярні не лише запашна кава, — говорить Валерій. — Тут можна спробувати авторські цукерки, тістечка та пряники. Кожні вихідні проводимо різноманітні майстер-класи для дітей та дорослих, під час яких виготовляємо солодощі й різні вироби, якими прикрашаємо наш заклад, вчимо правильно готувати каву.

Аби привабити відвідувачів та виділитись поміж міських кав'ярень, власник зважився відкрити й кінотеатр просто неба. Адже фонтан, кава, нічне небо і кіно — неповторне поєднання.

Наталія ЯРМІЛКО

ВЕТЕРАН АТО ВИХОВУЄ, БУДУЄ, СІЄ ТА ЖНЕ

Віктор Камлук — один із тих, хто свідомо не залишився осторонь буремних подій на Сході нашої держави. Адже він колишній кадровий військовий, десантник, командир зенітної артилерійської батареї. Перед війною він успішно займався підприємницькою діяльністю.

З оголошенням мобілізації в березні 2014 року Віктор добровольцем прибув до військкомату та погодився на першу ж запропоновану посаду в одній з механізованих бригад.

Досвід попередньої служби відразу ж став офіцеру в пригоді. Адже серед його підлеглих були виключно цивільні чоловіки, які жодного дня не служили у війську. Допомагало Віктору лише те, що всі вони були вмотивованими добровольцями й ловили кожне його слово.

Підготований Камлуком підрозділ спочатку ніс службу на блокпостах в АТО, а в подальшому брав участь у важких боях під Степанівкою, біля Савур-Могили та в інших районах, підтримуючи вогнем зенітних установок бригадну піхоту просто у бойових порядках підрозділів.

Потім Віктор демобілізувався. Але війна його ніяк не відпускала. Бо час, проведений на передовій, згадки про бойове братерство, поранення і смерть побратимів ятрили йому душу. І він вирішив присвятити себе громадській діяльності — допомагати бійцям, які повернулись із пекла війни, та їхнім сім'ям адаптуватися в мирному житті, навчитись жити з тим, що вони пережили, залучити їх до активної суспільної діяльності.

Камлук швидко знайшов однодумців — ветеранів АТО, яким припала до душі ідея об'єднатися та створити громадську організацію. Так була започаткована ГО «Атошник», яка наразі є однією з найактивніших у громадському житті Житомирщини.

Як прихильник здорового способу життя, спортсмен та шанувальник історичних українських козацьких єдиноборств Віктор організував із побратимами спортивно-патріотичний клуб «Хоробрі серця» імені героїв АТО», де діти під керівництвом досвідчених тренерів займаються рукопашним боєм. А ветерани АТО мають змогу тренуватись у спортзалі за програмою, яку Віктор умовно називає козацькою йогою.

Окрім того, влітку клуб організовує та проводить з молоддю заняття з військового вишколу. У навчальному центрі ВДВ під керівництвом штатних інструкторів фронтовиків діти вивчають матеріальну частину стрілецької зброї, практично виконують вправи зі стрільби. Окремою частиною вишколу є уроки виживання та вміння орієнтуватись на місцевості. Також надзвичайно популярними стали і регулярні виходи ветеранів АТО із сім'ями на природу до річки Тетерів — за програмою Віктора під назвою «Тур вихідного дня». Також клуб вже тричі організовував походи на найвищу гору України — Говерлу.

Загалом у цих щирих чоловіків ще дуже багато різних соціальних проектів. Один із них — організація житлово-будівельного кооперативу «Атошник». Найближчим часом його членами заплановано зведення багатоповерхівки. Разом з інвесторами атовці будуть її будувати на ділянці, яку фронтовикам надала міська рада. Окрім того, в розпалі робота з будівництва гаражного кооперативу.

Ще в Коростишівському районі ці

Віктор Камлук

ж ветерани завершують організацію фермерського господарства. Там, окрім земель, вони орендують став, у який восени вже запустили рибу та облаштовують зони для сімейного відпочинку. Кошти, отримані від реалізації врожаїв та продажу риби, будуть направлені на інші соціальні проекти громадської організації, а також на матеріальну допомогу й лікування поранених і травмованих бійців.

Сергій ЖМУРКО

РОСІЯНИ ПІЙМАЛИ ОБЛИЗНЯ, НИШКОМ УЛАШТУВАВШИ «БИТВУ» МІЖ БАЛАЛАЄЧНИКОМ ТА БАНДУРИСТОМ

ГІБРИДНА АГРЕСІЯ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ КРЕСЛИТЬ ЛІНІЮ ФРОНТУ НЕ ЛИШЕ НА ДОНБАСІ, А Й У МИСТЕЦТВІ

У Великій вітальні «Народної армії» — Тарас Яницький, бандурист-віртуоз, співак, заслужений артист України, доцент кафедри бандури та фольклору КНУКіМ, соліст Київського академічного ансамблю української музики «Дніпро», викладач Стрітівського педагогічного коледжу кобзарського мистецтва.

Розмовляємо про складнощі відродження традиції кобзарства, його значення в контексті українсько-російського збройного конфлікту, волонтерство в АТО та вплив української музики на дух війська

— Пане Тарасе, нарешті українці починають себе ідентифікувати як єдину націю, яка успадкувала княжу добу, козацтво, визвольні змагання. Відроджується українська культура, музика, театр. Чи відчуваєте цікавість суспільства до того, чому ви присвятили своє життя?

— Скажу: так! Єдина проблема в тому, що наше мистецтво не завжди доступне суспільству. Тому що ті талановиті українські музиканти, творчі колективи, котрі хочуть дати концерт на професійній сцені, навіть безкоштовно, не завжди мають таку змогу. Оренда залів, як і TV-простору, надзвичайно дорога, а державні мужі не в змозі або не мають особливого бажання підтримати національне мистецтво. Усе відбувається тільки з ініціативи та на ентузіазмі самих музикантів. Не маючи сцени в Україні, вони пропагують наше мистецтво по всьому світу.

— Нині ви дуже мобільні. Вас запрошують на найрізноманітніші концертні майданчики.

— Люди вже стомилися від попси, особливо після Революції гідності, а нині й під час війни на Донбасі хочеться чогось справжнього. Звісно, у нас, українців, є ген любові до української пісні, бандури. Люди почали прокидатися від радянської сплячки.

— На вашому рахунку безліч відзнак, виграних міжнародних конкурсів і фестивалів. Нещодавно ви здобули ще одну знакову міжнародну перемогу. Розкажіть про це докладніше.

— Це був неймовірний фестиваль, присвячений найкращим арфістам з усього світу. Я вирішив надіслати листа й кілька записів. Після цього отримав запрошення до Франції! Трохи згодом організаторам фесту настільки сподобалося моє виконання, що керівник фестивалю назвав бандуру рідною сестрою арфи, а мене запросили відкрити цей захід окремим сольним концертом. Це була велика честь не тільки для мене, а й для нашої держави, оскільки з пострадянських країн було вибрано тільки представника від України. А наприкінці, коли я грав уже у фіналі, французи підняли український прапор! Було врочисто й приємно до сліз.

— У вітчизняних ЗМІ я не чув про цей наш тріумф…

— На жаль. Світова преса й телебачення висвітлювали фестиваль дуже потужно: були десятки камер, багато журналістів, але жодного представника вітчизняних ЗМІ...

Після виступу до мене вишикувалася чималенька черга за CD та автографом. Французи казали, що їм непритаманно так довго стояти в черзі. «Ви стали для нас справжнім відкриттям!» — стверджували вони. Коли знаходиш відгук у серцях слухачів, то вони дуже позитивно тебе сприймають і радо знайомляться й запрошують до себе знову.

— Знаю, ви чимало коштів переказали на потреби бійців АТО…

— Так. Саме тоді, коли давав концерти в європейському турне.

— А чи бували в районі АТО особисто?

— Часто бував. Їздив і сам, і з волонтерами та різними гуртами. Наприклад, із «Народною філармонією» та «Мистецьким спецназом» під патронатом Генерального штабу ЗСУ. Найбільше — з Київським ансамблем української академічної музики «Дніпро».

УСІ РОСІЙСЬКІ МОЖНОВЛАДЦІ ВІД ЦАРЯ ГОРОХА РОБИЛИ ВСЕ, ЩОБ ЗНИЩИТИ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, АБИ УКРАЇНЦІ НЕ ЗНАЛИ СВОЇХ ТРАДИЦІЙ І ПЕРЕБУВАЛИ В ПЕВНІЙ КУЛЬТУРНІЙ СПЛЯЧЦІ ЯКОМОГА ДОВШЕ. А НАША КУЛЬТУРА НАДЗВИЧАЙНО ГЛИБОКА Й БАГАТА

— У яких гарячих точках випало побувати?

— Бував в Авдіївці, Волновасі, під самим Донецьком, у Маріуполі. Дуже багато концертів відбулося у військових частинах, на полігонах і госпіталях Київської, Житомирської, Запорізької та Дніпропетровської областей.

— Як вас сприймали у військовому середовищі?

— Дуже зацікавлено, бо хоч як це дивно, наші військові не так часто чують бандуру. І, звісно, коли вона звучала з таким потужним ансамблем, як «Дніпро», то деякі бійці АТО казали, що в них «просто зривало башту». Українська музика пронизала їх наскрізь, запалювала й підносила військовий дух. У цьому наша громадська функція, бо це те, чим ми, українці, можемо пишатися. Те, що дає нам підгрунтя як нації, як народові. Це наша культура, а не просто інструмент. Ось, наприклад, піаніст грає, у мистецькому плані — це неймовірно, але за цим нема української історії. Повторюся,

Завідувач кафедри бандури та фольклору, соліст Київського академічного ансамблю української музики «Дніпро», заслужений артист України Тарас Яницький

у бандурі «прошито» код української нації. Це надзвичайно потужний інструмент впливу. Бандуристи, кобзарі були фактично вашими колегами — журналістами давнього світу, адже всі події, які відбувалися на війні, вони оспівували в думах та баладах.

До речі, бандура має певні терапевтичні властивості. Після виступів у шпиталях мені хлопці казали, що їх ніщо так не заспокоює та не налаштовує позитивно, як бандура. Багатьом важко відволіктися від тих страшних подій, які вони пережили. Ні телевізор, ні попса не допомагають забутись, а класична музика, українська народна пісня — так! Підходили лікарі й казали, що тембр бандури — це якась магія, неймовірно терапевтична річ. «Приїжджайте ще!» — просили вони. Коли ти бачиш такі результати, це так надихає, що хочеться приїздити до хлопців знов і знов. Було б корисно, щоб в Україні з'явився новий напрям медицини — лікувальне мистецтво, щоб створювали певні державні програми із залучення бандури в розвиток медицини, замовляли CD тощо. У Європі та США в медицині давно

І ТЕЛЕБАЧЕННЯ, І РАДІО — ЦЕ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ. ВОНИ ҐРУНТУЮТЬСЯ НА КОМЕРЦІЇ, ЇХНЄ ЗАВДАННЯ — ЗАРОБЛЯТИ КОШТИ. ЩОБ ПРОПАГУВАТИ УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО, ТРЕБА СПОЧАТКУ ВКЛАСТИ ГРОШІ, Й ТІЛЬКИ ПОТІМ ОДЕРЖАТИ СВОЇ ПРИБУТКИ. ОДНАК УСІ ХОЧУТЬ МАТИ ЗИСК СЬОГОДНІ НА СЬОГОДНІ

використовують класичну музику, а квіткарі в Голландії ставлять музику для квітів, бо так краще розвиваються якісь рідкісні види.

— Нещодавно побував на концерті ансамблю «Дніпро». Це дійство, яке окриляє й пробуджує українство в кожному, хто хоч трохи дотичний до нашої історії, культури та мистецтва. Але ні телебачення, ні радіо чомусь не висвітлювали подію. Чому? Як ви гадаєте?

— Усе банально просто. І телебачення, і радіо — це бізнес-структури. Вони ґрунтуються на комерції, їхнє завдання — заробляти кошти. Щоб пропагувати українське мистецтво, треба спочатку вкласти гроші, й тільки потім одержати свої прибутки. Однак усі хочуть мати зиск сьогодні на сьогодні. На жаль, мало хто задумується над тим, яку країну ми будуємо, якою ми хочемо її бачити через століття. Але, знаєте, музиканти самі навчилися стукати навіть і в зачинені двері.

Бандурист — це означає, що я не тільки володію інструментом. У мене більше завдання, можна сказати, патріотично-політичне. Бо справді, якщо проаналізувати історію, усі російські можновладці від царя Гороха робили все, щоб знищити українську культуру, аби українці не знали своїх традицій і перебували в певній культурній сплячці якомога довше.

— Так, бандура є душею нашого народу. І кожен українець, який, можливо, і не чув її живого звуку, почувши, розуміє, що це його рідне...

— Я вам розповім один цікавий випадок, який стався зі мною у Франції. На мій концерт у Парижі прийшли люди з російської діаспори. А після закінчення виступу запросили мене до себе в товариство, щоб я зіграв для тамтешньої російської та французької еліти. Я не розумів, навіщо це: невже їм справді так сподобався наш інструмент? Але погодився, подумав, коли є така можливість популяризувати наше мистецтво, то чого б і ні? Ідучи туди, усе розмірковував, у чому ж підступ? Однак секрет розкрився одразу, коли я увійшов у концертну залу. Хитрі росіяни вирішили влаштувати двобій між бандурою та балалайкою й запросили свого віртуоза. Як з'ясувалося, він був справжньою знаменитістю серед французів, його завжди запрошували на всі свята, а я на той час був лише студентом. Зрозуміло, що вони хотіли просто дискредитувати український інструмент і нашу культуру загалом... Балалаєчник грав те, що французи страшенно люблять, — «Калинку-малинку» та інші російські хіти. Аудиторія божеволіла. Маючи гарну консерваторську освіту й бандуру, яка є не тільки давнім, а й сучасним академічним інструментом XXI сторіччя (65 струн, хроматичний стрій), я зіграв органну прелюдію та фугу Цезаря Франка. Французи, люди освічені, одразу впізнали свою класичну музику, і... на кілька хвилин запанувала тиша, а росіяни просто оторопіли. Розумієте, вони думали, що дискредитують український інструмент і на цьому покладуть край нашим дружнім культурним відносинам. Але прорахувалися: з багатством тембру бандури не зрівняється жоден інструмент у світі, принаймні з тих, які мені відомі. Зрозуміло, що наш інструмент підкорив французів. Але найбільший сюрприз очікував мене пізніше. Після концерту до мене підійшла одна російська родина й запитала: «Хлопче, це ж напевно наш такий чудовий інструмент? Це не може бути український?» Я почав розповідати про історичні факти, коли Росії ще навіть не було, а вже існувала кобза, про що свідчить зображення інструмента, подібного до кобзи, на фресках святої Софії Київської, яка налічує більше як тисячу років. Вони мали культурний шок... Розумієте, це емігранти в третьому-п'ятому поколінні, й у них цей ген також спрацював! Але на прощання вони кинули таку кагебістську фразу: «Ну, значить, ми десь недогледіли...» Тобто пожалкували, що не вкрали бандуру раніше. Тут я не стримався: «Ви не вмієте зберігати власну культуру! Свій етнос кривдили, скоморохів та їхні інструменти спалювали, як єретиків. То чого ж ви хочете чуже загарбати, якщо свого не цінуєте?»

Бандура має політичний вплив! Живий концерт бандуриста ще не залишав байдужим нікого.

— Окрім того, що ви музикант, ви займаєтеся науковою працею... Розкажіть про ваші перекладення на бандуру британських композиторів. Як ви прийшли до цього?

— Це тема моєї дисертації, незабаром захищатимуся. Перекладаю не лише британську, а й італійську, французьку, німецьку музику. Для

У БАНДУРІ «ПРОШИТО» КОД УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ. ЦЕ НАДЗВИЧАЙНО ПОТУЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ. КОБЗАРІ БУЛИ ФАКТИЧНО ВАШИМИ КОЛЕГАМИ — ЖУРНАЛІСТАМИ ДАВНЬОГО СВІТУ, АДЖЕ ВСІ ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУВАЛИСЯ НА ВІЙНІ, ВОНИ ОСПІВУВАЛИ В ДУМАХ ТА БАЛАДАХ

професійного музиканта зупинка в розвитку — це духовна смерть. Звісно, хочеться оволодіти всіма стилями та напрямками музики. Не тільки класичним, а й джазовим та модерним: вони добре піддаються бандурі. До речі, на концерті гурту «Дніпро» ви чули фактично український модерн. Так у цьому жанрі для бандури, як композитор Володимир Павлюковський, не пише ніхто. Це просто неперевершено!

— Ви маєте на увазі прем'єру «Дніпровської саги»?

— Абсолютно точно.

МАЮЧИ ГАРНУ КОНСЕРВАТОРСЬКУ ОСВІТУ Й БАНДУРУ, ЯКА Є НЕ ТІЛЬКИ ДАВНІМ, А Й СУЧАСНИМ АКАДЕМІЧНИМ ІНСТРУМЕНТОМ XXI СТОРІЧЧЯ (65 СТРУН, ХРОМАТИЧНИЙ СТРІЙ), Я ЗІГРАВ ОРГАННУ ПРЕЛЮДІЮ — ФУГУ ЦЕЗАРЯ ФРАНКА. ФРАНЦУЗИ, ЛЮДИ ОСВІЧЕНІ, ОДРАЗУ ВПІЗНАЛИ СВОЮ КЛАСИЧНУ МУЗИКУ, І... НА КІЛЬКА ХВИЛИН ЗАПАНУВАЛА ТИША, А РОСІЯНИ ПРОСТО ОТОРОПІЛИ

— Розкажіть про співпрацю з Володимиром Павлюковським. Адже його твори є дійсно чимось унікальним. Вони неймовірно впливають на душі людей! Це справжня творча міць!

— Так, ви ж бачили результат. Весь зал просто шаленів. Наскільки його «Дніпровська сага» пробудила в слухачів шану до українських інтонацій, до свого народу. Володимир Павлюковський — неймовірний композитор. У нього кожна нота є не просто продуманою, вона є вистражданою, пропущеною крізь історичний досвід народу. У ній відчувається і Тарас Шевченко, і українські мотиви, і сучасність. Усі 12 частин саги пройшли на одному диханні. З народними темами вокальної музики, окремими мотивами інструментальної й вокально-інструментальної музики! Між частинами саги люди не мали аплодувати, але таки не змогли стриматися. Усе це заслуга пана Володимира, недаремно він заслужений діяч мистецтв України.

Ми маємо честь співпрацювати вже давно. Ще з часів, коли він спеціально до міжнародного конкурсу імені Григорія Китастого, на якому я, до речі, узяв Гран-прі, написав концерт «Каприччо» для бандури з оркестром. Павлюковський миттєво вибухнув, створивши багато творів після цього. І його музика вивела бандуру на новий професійний етап, не тільки в класичному, етнічно-фольклорному, а й в авангардному розвитку. За це йому велика шана!

— Що вас спонукало стати бандуристом? Знаю, ви з відомого роду музикантів.

— То цікава тема, оскільки бандура не є моїм першим інструментом. Але почнімо з того, що я справді народився в родині бандуристів. Моя мама — Марія Яницька, заслужена артистка, викладачка школи сучасного джазового мистецтва, батько — Йосип Яницький, артист капели бандуристів, пропрацював усе життя солістом Національної капели бандуристів ім. Платона Майбороди, у якій тепер працює солістом мій старший брат — Роман, а також викладачем бандури при капелі в студії. Тепер він викладає в унікальному, єдиному в світі Стрітівському педагогічному коледжі кобзарського мистецтва. Тож, звісно, я не міг бути байдужим до цього інструмента й завжди, відколи себе пам'ятаю, цікавився ним, намагався чогось навчитися, щось підібрати. Але батьки, коли мені виповнилося років із п'ять, дали мені змогу вибрати інструмент самому. Я чомусь захотів опанувати гру на фортепіано. Згодом, коли настав час вирішувати, який з інструментів вибрати остаточно, якоїсь миті щось у серці перевернулося, немов почув голос прадідів, і я вирішив, що такий інструмент, як бандура, не може залишатися осторонь. Уступив до музичного училища імені Глієра, потім — до консерваторії, далі — в аспірантуру. Дуже пощастило мати такого педагога, як Людмила Коханська, заслужена артистка України, професорка, завідувачка кафедри бандури НМАУ ім. П. І. Чайковського. І педагогічний, і композиторський внесок цієї талановитої жінки в розвиток бандурного жанру неможливо переоцінити. Це людина, яка прищепила любов до бандури вже, мабуть, сотням студентів.

Звісно, сьогодні бандура — це не тільки моя подруга, вона стала стилем мого життя, моїм світоглядом, сутністю.

— Чим для вас особисто є кобзарство?

— Кобзарство як явище — настільки серйозна річ, що воно торкалося мене ще з дитинства. Повністю це навіть не збагнеш. Відкривається їхня філософія, коли читаєш історію кобзарів. Аби-хто вчитися грі на бандурі не міг, а тим паче приєднуватися до кобзарського цеху. Під час прийняття враховували національні риси, талант, здібності. Кобзарство мало вплив на формування українського народу та його лицарства — запорозького козацтва. Недаремно їх переслідували, піддавали репресіям. Згадаймо, що 1933-го зробив з кобзарями Сталін: він стратив усіх. З кожним роком переосмислюєш усе по-новому. І це не може не впливати на тебе, на те, ким ти хочеш бути, що ти хочеш передати зараз молодим студентам, котрі ще не усвідомлюють потуги своєї місії. Кожна нота кобзаря не може бути просто озвученою, вона має бути пережитою. Ти не маєш права формально ставитися до бандури. З кожним роком розумію, що кобзарство впливає на мене дедалі більше...

Записали Руслан ТКАЧУК, Ольга МОСЬОНДЗ

УКРАЇНЦІ ПІДКОРИЛИ АМЕРИКАНСЬКЕ ТАЛАНТ-ШОУ

Фіналісти п'ятого сезону «Україна має талант», танцюристи з Дніпра Light Balance, підкорили суддів американської версії шоу. Виступ українців назвали одним з найяскравіших за всю історію проекту, повідомляє online.ua.

Чоловіки настільки вразили ведучу програми Тайру Бенкс, що вона скористалася своїм унікальним правом, доступним тільки один раз на сезон, і натиснула «чарівну кнопку», яка відправляє учасників одразу в наступний тур — на живі виступи.

«Зупиніться просто зараз. Я захоплена вами, хлопці. Хіба це не було неймовірно?» — запитала Бенкс аудиторію перед тим, як натиснути на кнопку.

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

ПЕРША ДОПОМОГА В РАЗІ ХАРЧОВОГО ОТРУЄННЯ

За словами лікарів, улітку більшає кількість харчових отруєнь. Що потрібно робити при отруєнні:

■ При перших ознаках харчового отруєння слід негайно промити шлунок чистою водою. Випити максимум, потім викликати блювоту.

■ Після промивання шлунка слід прийняти ліки, що допоможуть вивести з організму отруйні речовини. Переважно це активоване вугілля, смекта, ентеросгель тощо. Приймати слід згідно з інструкцією кожні 4 години.

■ Якщо очистити шлунок не вдалося і токсини встигли всмоктатися у кров, слід почати пити мінеральну воду без газу. Пити треба часто, але маленькими ковтками, щоб не давати додаткового навантаження на постраждалий організм.

■ Після промивання шлунка та прийому ліків слід зберігати спокій. Перебуваючи на питному режимі, бажано 5–7 годин або більше не вживати їжу, потім перейти на щадний, дієтичний раціон.

■ При харчовому отруєнні в жодному разі не рекомендується пити закріплюючі засоби. Вони допоможуть лише тимчасово, при цьому є ризик отримати серйозні проблеми зі шлунково-кишковим трактом.

ЩО РОБИТИ, КОЛИ ВКУСИЛА ОСА

У цій ситуації головне не панікувати й швидко діяти, аби перешкодити поширенню отрути в організмі

■ Ретельно промийте місце укусу, змийте бруд і залишки отрути. Намагайтеся не терти, не чесати й не торкатися до цього місця зайвий раз.

■ Продезінфікуйте місце укусу. Найкращий варіант — спирт, зеленка, йод, перекис водню, розчин фурациліну. Коли нічого цього немає під рукою, то промийте місце укусу водою зі звичайним милом.

■ Позбавтеся від отрути. Найдоступніший спосіб — прикласти до місця укусу змочений водою шматочок цукру.

■ Щоб уповільнити всмоктування отрути, слід прикласти до місця укусу мокре й холодне, наприклад лід або мокрий рушник. Можна також зробити компрес із соку лимона: цей нехитрий спосіб усуває біль і зменшує набряклість.

■ У цій ситуації буде не зайвим випити антигістамінний засіб, щоб запобігти виникненню серйозної алергічної реакції. Зробіть це навіть у тому разі, якщо досі значної алергічної реакції ви не мали. Як кажуть, про всяк випадок.

■ Щоб уникнути поширення інфекції, накладіть джгут вище за місце укусу (якщо це можливо).

■ Пийте більше рідини. Рекомендують солодкий гарячий чай або солодку воду.

СМІЄМОСЬ РАЗОМ

СОЛДАТСЬКА ЛІРИКА

Хлопець виїхав служити у далекий край
І коханій пише звідти: «Жди мене, чекай!
Я тебе не забуваю, не забудь і ти.
Я не можу надивитись на твої листи.
Навіть марки відриваю і цілую їх,
Бо на них сліди лишились від губів твоїх».
А кохана пише: «Милий! Жду тебе й люблю,
Тільки знай, що до конвертів марок не ліплю.
На губах вони лишають неприємний слід,
І за мене марки ліпить мій любимий дід».

ЗОЗУЛЯ

Злий, сердитий з полювання повернувся зять.
Теща зразу ж причепилась і давай пилять:
— Де ти ходиш, де ти бродиш, хочу знати я!
Є у тебе жінка, діти? В тебе є сім'я?
Як субота — за рушницю — і побрів у ліс…
Зять надувся: — Причепилась, взяв би тебе біс.
— Це мене? — жахнулась теща. — Знай же, людоїд,
Я ще житиму на світі двадцять дев'ять літ.
— Звідкіля ці точні дані? — блимнув оком зять.
— Як не віриш, то зозулю можеш запитать.
Закувала божа птиця у садку у нас
І мені «ку-ку» сказала двадцять дев'ять раз.
Це почувши, зять рушницю як хапне свою:
— Де вона, та клята птиця? Я її уб'ю!

Павло ГЛАЗОВИЙ

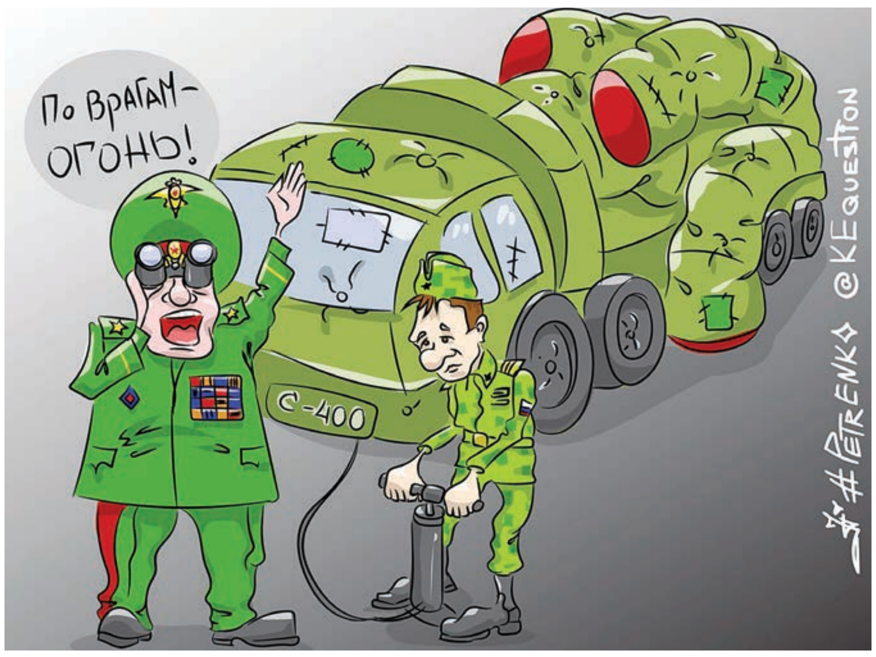
На побаченні хлопець запитує дівчину:
— Ти, мабуть, малювати любиш?
— Так, а як ти дізнався?
— По бровах видно!

***

— Сьомо, ти чув, від Рабіновича втекла жінка?
— І як він?
— Тепер вже більш-менш заспокоївся, але спершу взагалі ледь зі шкіри не вистрибував з радощів.

***

— Петре, чому ти мене нікуди не береш?
— Беру.
— І куди ж це?! Ні в кіно, ні на тусовки, ні до кав'ярні…
— Марусю, ти завжди в моєму серці...

Інформація КЕВ м. Львова про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності майна, що знаходиться на балансі Квартирно-експлуатаційного відділу м. Львова:

1) для визначення ринкової вартості для продовження договору оренди під розміщення кафе, що не здійснює продаж товарів підакцизної групи:

№ з/п	Опис об’єкта оцінки	Площа кв.м.	Адреса об’єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Нежитлові приміщення №№1-1 — 1-5 першого поверху будівлі КПП інв. № 67 військового містечка №1	73,4	Львівська обл., м. Кам'янка-Бузька, вул.Я.Мудрого, 31	Фактична дата

2) для визначення ринкової вартості, для укладення договору оренди під розміщення автостоянки:

№ з/п	Опис об’єкта оцінки	Площа кв.м.	Адреса об’єкта оцінки	Запланована дата оцінки
1	Частина технічного майданчика з естакадою на території в/м №288	2575,00	м. Львів, вул.Луганська, 3	Фактична дата

Назва і місце розташування органу, що проводить конкурс: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Львова, адреса: 79007, м. Львів, вул. Батуринська, 2.

Основні умови конкурсу:

У конкурсі беруть участь суб’єкти оціночної діяльності, які отримали сертифікат суб’єкта оціночної діяльності, мають чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідними напрямами оцінки майна та спеціалізаціями в межах таких напрямів, мають свідоцтво про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності та у визначений термін надали необхідні документи.

Кінцевий термін прийому документів на конкурс:

Конкурсні пропозиції подаються в окремому конверті з написом «На конкурс», запечатаному печаткою учасника конкурсу. Кінцевий термін прийняття документів на конкурс — за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно). **Конкурс буде проведено о 10.00 через 14 календарних днів після публікації повідомлення в газеті в КЕВ м. Львова за адресою:** 79007, м. Львів, вул. Батуринська, 2.

Телефон для довідок: (032) 255-74-80.

Для участі в конкурсі учасник подає на розгляд конкурсної комісії такі документи:

1. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

2. Документація подається в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться, та включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності за встановленою формою; копії установчих документів суб’єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

3. Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо ціни виконання робіт, калькуляції витрат, пов’язаних з виконанням робіт, а також строк виконання робіт.

***

Інформація КЕВ м. Житомир про підсумки конкурсу з відбору суб’єктів оціночної діяльності, які залучатимуться до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна, що відбувся 09.06.2017 р.

Відповідно до розділу ІІІ Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 р. № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.06.2015 р. за № 699/27144, конкурсною комісією ухвалено рішення: **Приватне підприємство «Експерт-Сервіс-Консалт»** — переможець конкурсу з відбору суб’єктів оціночної діяльності, який буде залучений до проведення незалежної оцінки з метою визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати при укладанні договору оренди нерухомого військового майна, що перебуває на балансі КЕВ м. Житомир, а саме:

— частина нежитлових приміщень площею 35,6 кв.м на І поверсі будівлі інв. № 416, за адресою: Житомирська обл., м. Бердичів, вул. Шкільна, 1, військове містечко № 3.

***

Макарівська КЕЧ району оголошує конкурс з відбору суб’єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки майна

Об’єкт оцінки: нерухоме військове майно — нежитлові приміщення будівлі їдальні офіцерської за №№1–22, 1–23 загальною площею 122,9 кв.м в будівлі № 22 військового містечка № 6.

Місцезнаходження об’єкта оцінки: Житомирська обл., Радомишльський район, смт Городок, вул. Поштова, 26.

Балансоутримувач: Макарівська квартирно-експлуатаційна частина району (далі — Макарівська КЕЧ району).

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою укладення договору оренди.

Орієнтовна дата оцінки: 30.06.17 р.

До участі в конкурсі залучаються суб’єкти оціночної діяльності — суб’єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в конкурсі надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з позначкою «На конкурс», з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб’єкта оціночної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов’язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати сім календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до Макарівської КЕЧ району не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс буде проведено на 15 календарний день, починаючи з дня наступного за виходом цього оголошення о 10 год. 00 хв. за адресою: Житомирська область, Радомишльський район, смт Городок, вул. Поштова, 23, каб. № 207. Тел. для довідок: (04132) 4-23-47.

Документи надсилати поштою на адресу: 12265, Житомирська область, Радомишльський район, смт Городок, вул. Поштова, 23; Макарівська КЕЧ району.

Телефон для довідок: (093) 012-92-50, (04132) 4-23-47.

***

Квартирно-експлуатаційний відділ м.Мукачево оголошує конкурс з відбору суб’єктів оцінної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежного оцінювання нерухомого військового майна

Об’єкт оцінювання: нерухоме військове майно — будівля № 107 — КПП, літ.А, загальною площею 48,9 кв.м. військового містечка № 5.

Місцезнаходження об’єкта оцінювання: Закарпатська область, м. Мукачево, вул. Космонавтів,12. Балансоутримувач: КЕВ м.Мукачево (м.Мукачево, вул. Берегівська-об’їзна, 1А), тел./факс: (03131) 2–12-04.

— Мета проведення незалежного оцінювання: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою продовження договору оренди.

Орієнтовна дата оцінювання: 31.07.2017 року.

До участі в конкурсі залучаються суб’єкти оцінної діяльності — суб’єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144. Для участі в конкурсі учасники надсилають (або подають особисто) до комісії конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що в ньому містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» із зазначенням назви посади, ініціалів та прізвища особи, яка завіряє копію, її особистого підпису, дати завірення копії, засвідченої печаткою (за наявності).

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оцінної діяльності (додаток 1 до Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна); копії установчих документів суб’єкта оцінної діяльності (для юридичних осіб); копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оцінної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оцінної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається в окремо запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити пропозиції щодо вартості виконання робіт, калькуляцію витрат, пов’язаних з виконанням робіт, строку виконання робіт, який не повинен перевищувати сім календарних днів, а також умови розрахунків (відстрочки платежів).

Конкурсна документація повинна надійти до КЕВ м. Мукачево не пізніше, ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно).

Конкурс відбудеться о 10 год. 00 хв. через 14 календарних днів після опублікування цієї інформації в офіційних друкованих засобах масової інформації за адресою: 89600, м.Мукачево, вул. Берегівська-об’їзна, 1А, каб.310.

Документи надсилати поштою на адресу: 89600, м.Мукачево, вул. Берегівська-об’їзна, 1А, КЕВ м. Мукачево; надавати особисто за адресою: м.Мукачево, вул. Берегівська-об’їзна, 1А, каб 310. **Телефон для довідок:** (03131)2-12-04.

Електронна адреса: kevmuk@ukr.net

***

КЕВ м. Чернігів ЗСУ оголошує конкурс з відбору суб’єктів оціночної діяльності, які будуть залучені до проведення незалежної оцінки нерухомого військового майна

Мета проведення незалежної оцінки: визначення ринкової вартості для розрахунку орендної плати з метою продовження договору оренди.

Балансоутримувач: Квартирно-експлуатаційний відділ м. Чернігів.

Об’єкт: нерухоме військове майно — майданчик зі щебеневим покриттям, загальною площею 675 кв.м за адресою: Чернігівська область, Ічнянський р-н, смт Дружба, в/м № 1.

Орієнтовна дата оцінки: 18.07.2017р.

До участі в конкурсі залучаються суб’єкти оціночної діяльності — суб’єкти господарювання, які відповідають та виконали вимоги пункту 9 розділу I Положення про конкурсний відбір суб’єктів оціночної діяльності у випадках оренди нерухомого військового майна, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 06.04.2015 № 156 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції 11.06.2015 за № 699/27144.

Учасники конкурсу для участі в ньому надсилають (або подають особисто) до КЕВ м. Чернігів конкурсну документацію в запечатаному конверті з описом документів, що там містяться. Копії документів, що подаються у складі конкурсної документації, завіряються позначкою «Згідно з оригіналом» .

Конкурсна документація включає: заяву про участь у конкурсному відборі суб’єктів оціночної діяльності; копії установчих документів претендента; копії кваліфікаційних свідоцтв оцінювача; копію сертифіката суб’єкта оціночної діяльності; копію свідоцтва про включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб’єктів оціночної діяльності; конкурсну пропозицію.

Конкурсна пропозиція подається окремо в запечатаному конверті з позначкою «Конкурсна пропозиція» і має містити:

1. Вартість виконання робіт.

2. Строки виконання робіт з оцінки (після отримання в повному обсязі необхідної документації та інформації про об’єкт оцінки) — не більше 7 днів (у разі необхідності — 3 дні для доопрацювання звіту).

Умови розрахунків: оплату виконаних робіт здійснює третя сторона згідно з укладеним тристороннім договором, а саме платник (потенційний орендар).

Конкурсна документація повинна надійти до комісії не пізніше ніж за чотири робочі дні до оголошеної дати проведення конкурсу (включно) за адресою: м. Чернігів, вул. В. Дрозда (Любченка), 19, каб. № 8 до 16:00 год.

Конкурс відбудеться через 14 к/днів після опублікування цієї інформації в газеті о 10 год. за адресою: м. Чернігів, вул. В. Дрозда (Любченка), 19, тел./факс для довідок: (04622) 5-30-27.

ВІТАЄМО!

З 70-річчям ветерана військової служби,
члена Національної спілки журналістів України
ТКАЧЕНКА Володимира Устиновича

Володимир Устинович пройшов непростий життєвий шлях. Трудову діяльність розпочав у Дніпропетровську на ВО «Південмаш» — від учня слюсаря до майстра цеху. Професійна загартованість, набута на цьому підприємстві, допомогла йому знайти своє місце на військовій службі, якій віддав понад 27 років. Обіймав багато відповідальних посад: командира окремого підрозділу, начальника зміни спецзв’язку тощо. І весь цей час писав матеріали для військових та цивільних газет і журналів. З 1979 року є постійним передплатником газети Київського військового округу, правонаступником якої стала «Народна армія». За багатолітню творчу співпрацю та вагомий внесок у розвиток української журналістики був нагороджений золотою медаллю «Незалежність» Київської спілки журналістів.

З початком проведення антитерористичної операції Володимир Устинович активно долучився до допомоги пораненим захисникам України, які проходили лікування у столичному військовому госпіталі.

Бажаємо Вам, Володимире Устиновичу, міцного здоров’я на довгі-довгі роки життя, родинного благополуччя, лише добрих новин та всіляких гараздів.

Колеги та друзі

У ЗАПОРІЖЖІ ВІДКРИЛИ МУЗЕЙ БОЙОВОЇ СЛАВИ

Дату відкриття музею на території артбригади вибрали не випадково, адже 95 років тому народився двічі Герой Радянського Союзу, заступник командувача ракетних військ і артилерії Головного командування Сухопутних військ ЗС України генерал-полковник Василь Петров. З 2010-го бригаду названо його ім’ям. Символічно, що право перерізати стрічку довірили синові прославленого генерала, полковникові запасу Владиславу Петрову.

Серед більш як 1,8 тис. експонатів є такі оригінальні, як американська друкарська машинка Underwood 1939 року виробництва, перероблена під кириличний друк, яку надав музею військовослужбовець бригади капітан Андрій Василенко.

До приміщення музею веде Алея героїв. По один бік — портрети військовиків, удостоєних звання Героя Радянського Союзу в лихоліття Другої світової, по інший — портрети артилеристів, які в новітній час на Сході України до кінця виконали свій священний обов’язок перед Батьківщиною.

Своє життя в боротьбі за цілісність і незалежність України віддав майор Сергій Білокобильський. Виходячи з оточення біля Дякового, що на Луганщині, загинули смертю хоробрих підполковник Петро Третяк і старший сержант Євген Сиротін. В оточенні під Іловайськом полягли старші лейтенанти Іван Габчак і Дмитро Севостьянчик, пропав безвісти старший солдат Михайло Васін. Біля населеного пункту Старобешеве від важких поранень померли старші солдати Віктор Катанов та Юрій Дьячков. У лютому 2015-го за 15 хвилин до оголошення перемир’я внаслідок ворожого обстрілу поклали голови сержант Євген Дужик і молодший сержант Олександр Говоруха… Його батько, Микола Семенович, очільник обласної ГО членів родин загиблих учасників АТО «Родина козацької звитяги» разом із рідними інших героїв стали першими відвідувачами музею.

До речі, торік вийшло друком друге видання книжки «Усна історія російсько-української війни. 2014–2016», яку підготували історики Запорізького національного університету за підтримки Департаменту культури, туризму, національностей та релігій Запорізької ОДА й Українського інституту національної пам’яті. У збірник увійшли спогади бійців 55-ї артилерійської бригади. Тих, кого побратими за вправність називали богами війни, а вороги, за швидку зміну позицій, — невидимками.

Андрій БЕЗРУК

ЛИПЕНЬ

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	НД
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

2 липня — **День Військово-Морських Сил Збройних Сил України**

3 липня — **День зенітно-ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України**

15 липня — **День українських миротворців**

28 липня — **День хрещення Київської Русі — України**

29 липня — **День Сил спеціальних операцій Збройних Сил України**

Фото Руслана ТКАЧУКА

РЕДАКЦІЙНА КОЛОНКА

НАРОДНА АРМІЯ

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Реєстраційне свідоцтво
КВ № 2026 від 25.06.1996 р.

Газета надрукована у друкарні
ТОВ «Мега-Поліграф»
(вул. Марка Вовчка, 12/14, м. Київ, 04073).

Наклад 29861 Замовлення 54490

Ціна вроздріб – договірна

Головний редактор Роман ДРАПАК

Чергові по номеру — Геннадій КАРПЮК, Сергій ВОРОНКОВ

Провідний літературний співробітник — Наталія ШАРОЙКО

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 24, м. Київ, 04050

e-mail: n_army@army.kiev.ua

http://www.na.mil.gov.ua

Відділ передплати: тел.: (044) 489-50-12

Рр — Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р — Реклама платна

Листування з читачами
тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці. Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.

ISSN 1029-9114

9 771029 911004